

BABBELDOOS

Werkvormen

Ten geleide

De meeste werkvormen in dit boek hebben we zelf toegepast in verschillende conversatiegroepen. De oranje icoontjes geven van 1 tot 4 aan welke vaardigheden de werkvorm stimuleert. Onze ervaring geven we mee in verschillende tips en wist-je-datjes die je doorheen de werkvormen vindt. Sluit de werkvorm niet echt aan bij de groep of jouw stijl? Bekijk dan de variatie.

We zijn grote fan van taalriedels en van vertelvormen, zoals de kamishibai. Deze werkvormen zijn zo dankbaar als je met een groep taal oefent. Je komt ze hier dan ook regelmatig tegen.

Door de zintuigen van de deelnemer aan te spreken, stimuleer je het taalleerproces. Soms vind je een ondersteunend luisterfragment of een filmpje bij de werkvorm. Bij de eerste vijftien werkvormen voorzien we materiaal in de mappen. Soms moet je zelf voor materiaal zorgen: pen, papier, een flap, ...

Dit boek was er nooit gekomen zonder de bijdrage van vele mensen. Maar toch speciale dank aan Sarah Van Laerhoven, die stage liep bij Vormingplus.

Veel oefenplezier!
Majida Bellal
sociaal-cultureel werker
Vormingplus regio Antwerpen

Inhoud

Ten geleide
Legende

WERKVORMEN

Dierenmemory	1
Mijn dagplanning	2
Woordenlink	3
Associeer je rot	4
Fruitsalade	5
Huishoudshop	6
Jakkebakkiel! Wat is dat?	7
Oe ist? Goe!	8
Verhuishwinkel	9
Ik heb, ik ben en ik kan	10
Wat ik graag doe	11
Ik voel me zus en zo	12
Aeuio	13
Ik lees	14
Mijn sleutels	15
Wie is het?	16
Vingers aan je hand	17
Pijntjes en kwaaltjes ... ai ai	18
80, 90 of 2000?	19
Dit doe ik graag	20
Ik heb nodig: melk, spinazie, zeep, ...	21
Koud hé!	22
Wat horen we?	23
Af van afval	24
Wie zit er achter mij?	25
Met de tram? Neen 't is de bus!	26
Intermezzo	27
Mijn huisje	28
Beweeg mee met de kleuren!	29
In de supermarkt	30
Op de stoel	31
Naar waar is 't?	32
Hup met de beentjes	33
Van kop tot teen	34
Woord na woord	35
Landkaart	36
Op een rij	37
Tijdcarrousel	38
Buitengeluiden	39
Beeldhouwer	40
Ik kan goed ... En jij?	41
Aanvulzin	42
Het journaal	43
Beroep: bakker, verpleger, bankdirecteur	44
Teken een verhaal (kamishibai)	45
Brainstorm story	46
Toen de draak en zijn schoonmoeder de trein namen	47
Mijn verhaal ... ons verhaal	48
Ga online!	49
Luister eens	50

Referenties

Legende

Bij elke werkvorm vind je:

- het volgnummer: werkvorm met bijgevoegd materiaal, werkvorm zonder bijgevoegd materiaal;

- een korte omschrijving;
- het doel: in welk mate (1-2-3-4) oefenen de deelnemers het spreken, lezen, luisteren of schrijven, of doen ze iets;

- het taalniveau (1-2-3-4) dat deelnemers nodig hebben;

- de geschatte tijdsduur van de oefening;

- het materiaal dat je nodig hebt;
- de lokaalopstelling:
hele groep, per twee, kleine groepjes, ronde met alleen stoelen

- de soort werkvorm: spelvorm, interactie of opwarmer;

SPELVORM

INTERACTIE

OPWARMER

- zo ga je te werk: het verloop van de werkvorm;
- maak het moeilijker of gemakkelijker: wat je kan doen om mensen met een lager of hoger taalniveau mee te krijgen + -;

Soms vind je bij een werkvorm ook:

- een variatie;
- een tip;
- een wist-je-datje;
- een taalriedel die je als opener of afsluiter kan gebruiken.
Kopieer de tekst voor de deelnemers.

De deelnemers oefenen de woorden voor dieren aan de hand van afbeeldingen en het memoryspel. Ze oefenen zo op een speelse wijze hun woordenschat.

Materiaal

dieren – afbeeldingen (20 stuks)
dieren – namen (20 stuks)
dieren – memorykaarten basis 1 (2 x 10 kaartjes)
dieren – memorykaarten basis 2 (2 x 10 kaartjes)
dieren – memorykaarten gevorderden (2 x 10 kaartjes)

Zo ga je te werk

I Lezen, kijken, bespreken

1. Leg **20 dieren - afbeeldingen** (zonder namen) op tafel.
2. Geef iedereen een aantal **dieren – namen**.
3. De deelnemers lezen om beurt een naam voor en leggen die bij de passende afbeelding.
4. Bespreek in groep wat de deelnemers weten over dit dier. Waar leeft het? Wat eet het? Is het dier zelf eetbaar? Wie heeft dit dier al in het echt gezien? Waar?

II Benoemen

1. Leg nu **één set dieren – memorykaarten basis** op tafel.
2. Leg ze eerst met de afbeelding naar boven.
3. De deelnemers benoemen de dieren één voor één.
4. Draai de kaarten om, zodat de afbeelding onzichtbaar is.
5. Elke deelnemer draait nu telkens één kaart om en benoemt het dier.

III Memoryspel

1. Leg nu de **tweede set dieren – memorykaarten basis** op tafel, met de afbeelding naar onder.
2. De deelnemers draaien telkens twee kaarten om en benoemen de dieren.
3. Als iemand twee dezelfde kaarten vindt, legt hij ze bij zich.
4. Wie de meeste kaarten verzameld heeft, is de winnaar.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⊕ Leg meer kaartjes op tafel tijdens het memoryspel.
- ⊖ Begin met een klein aantal kaarten tijdens het memoryspel, totdat de deelnemers het principe door hebben.

Varieer

- In **I** kan je ook **dieren - afbeeldingen** gebruiken (zonder namen).
- In **III** kan je de kaarten aanvullen met de **memorykaarten gevorderden**.

Wist je dat ...

Het memoryspel is een goede manier om woordenschat in te oefenen.

SPELVORM

De deelnemers overlopen wat ze allemaal doen op een dag. Spelenderwijs oefenen ze woordenschat over het huishouden, ontspanning, uitgaan, sporten, eten en lichaamsverzorging.

Materiaal

afbeeldingen dagelijkse activiteiten – 5 x 24 stuks

- koken, strijken, poetsen, boodschappen doen
- tv-kijken, lezen, muziek maken of luisteren, computer
- op restaurant gaan, op café gaan, naar de cinema gaan, gaan dansen
- wandelen, fietsen, voetbal, zwemmen
- ontbijt, middagmaal, avondmaal/diner, vieruurtje
- tanden poetsen, douchen, in bad gaan, schminken

naamborden met 6 categorieën

- huishouden
- ontspannen
- uitgaan
- sport
- eten
- lichaamsverzorging

tijdbanners – 5 sets

Zo ga je te werk

I LMSorteren

1. Leg de **afbeeldingen dagelijkse activiteiten** verspreid op tafel en vraag de deelnemers om deze per soort te sorteren.
2. Vraag aan de deelnemers welke afbeeldingen samen horen. En waarom.

II Deelnemers benoemen de gegroepeerde afbeeldingen

Vraag aan de deelnemers om de categorieën een naam te geven. De deelnemers leggen de juiste **naamborden** bij de gegroepeerde afbeeldingen.

III Dag plannen (in groepjes van vier)

1. Laat de deelnemers groepjes van vier vormen.
2. Deel de **tijdsbanners** en de **afbeeldingen dagelijkse activiteiten** uit.
3. Vraag de deelnemers om hun dag om beurten te plannen op de tijdsbanner.

IV Vertellen

1. Aan de hand van de **tijdsbanner** vertellen de deelnemers hoe hun dag eruit ziet. Wat doen ze vanaf het opstaan tot het slapengaan?
2. Moedig de deelnemers aan om zoveel mogelijk te vertellen over hun dagplanning. Stel vragen zoals: wat eet je als ontbijt? In welke supermarkt doe je je boodschappen? Ga je met de fiets of met de tram?

INTERACTIE

Maak het moeilijker of gemakkelijker

⊖ Deelnemers die minder taalvaardig zijn, plannen aan de hand van de afbeeldingen hun dag. Vervolgens help je hen met het verwoorden ervan.

⊕ en ⊖ Zet een deelnemer die minder taalvaardig is samen met een deelnemer die goed taalvaardig is. Laat de deelnemer die goed taalvaardig is de indeling van hun beiden vertellen.

Varieer

Als je merkt dat deelnemers de opdracht niet goed begrijpen, vertel dan jouw dagindeling. Betrek de andere deelnemers: vraag hoe laat ze ontbijten of wanneer ze de tv aanzetten. Gebruik gerust de banner en de klokjes.

De deelnemers oefenen op een speelse wijze woordenschat over stad en platteland.

Materiaal

spreekvoorwerp

lange kaart met afbeelding en woord stad

lange kaart met afbeelding en woord platteland

kaartenbundel stad – 10 stuks

kaartenbundel platteland - 10 stuks

hulpkaarten

duo verdeelkaarten

Zo ga je te werk

I Vorm duo's

1. Neem de **duo verdeelkaarten** en laat iedereen één kaart trekken.
2. De deelnemers zoeken de persoon met dezelfde afbeelding.
3. Diegenen met dezelfde afbeelding vormen een duo.

II Doe de oefening voor

1. Schud de **kaartenbundels stad en platteland** door elkaar.
2. Neem de **lange kaarten met de woorden 'stad' en 'platteland'** en leg ze voor iedereen zichtbaar op tafel.
3. Begin door zelf één kaart van de kaartenbundel stad-platteland van de stapel te nemen.
4. Lees het woord voor en toon de kaart aan de groep.
5. Beslis samen of je de kaart onder de lange kaart 'stad' of 'platteland' gaat leggen.

III Laat de duo's de oefening doen

1. Nodig een duo uit om dezelfde handeling uit te voeren. Dus één duo neemt een kaart van de **kaartenbundel stad-platteland**, leest luidop wat erop staat en legt ze onder de **lange kaart met 'stad' of 'platteland'**.
2. Laat nu het volgende duo aan de beurt tot ieder duo aan de beurt is geweest.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ➡ Ga samen voor een raam staan. Wijs iets aan en benoem samen wat je ziet.
- ➡ Laat de **kaartenbundel stad-platteland** rondgaan en vraag de deelnemer om het woord te lezen.
- ➕ Deelnemers houden hun kaartje dat ze net hebben gelezen bij. Nadat iedereen gelezen heeft, vraag je aan de andere deelnemers of ze nog weten wie welk kaartje voor zich heeft. Laat het woord door de kaarthouder opnieuw lezen.
- ➕ Als een deelnemer een woord noemt dat niet bij de 10 kaarten hoort, vraag hem of een andere deelnemer dan of hij dit woord kan opschrijven.
- ➕ Geef de **hulpkaarten** en vraag om samen een verhaal te schrijven waarbij ze minstens 10 genoemde woorden gebruiken in hun verhaal. Hierna lezen ze hun verhaal voor aan de groep.

INTERACTIE

De deelnemers associëren woorden die bij stad en platteland horen. Dit is een variatie op woordenlink.

Materiaal

spreekvoorwerp
kaartenbundel stad (10)
kaartenbundel platteland (10)
hulpkaarten

Zo ga je te werk

I Schud de kaartenbundel stad-platteland

1. Vraag aan een deelnemer of hij de kaarten wil schudden.
2. Je hebt nu één kaartenbundel stad-platteland.

II Deel de hulpkaarten uit

1. Geef de hulpkaarten aan deelnemers die dit willen of nodig hebben.

III Doe de oefening voor

1. Neem het **spreekvoorwerp** en hou dit omhoog.
2. Neem nu één kaart van de **kaartenbundel stad-platteland**.
3. Lees het woord voor en toon de kaart aan de groep.
4. Vraag aan de deelnemers of ze andere woorden kennen die met de stad of het platteland te maken hebben.

IV Nodig de deelnemers uit om de oefening te doen

1. Geef het **spreekvoorwerp** aan de persoon die een woord kent.
2. Laat het spreekvoorwerp rondgaan.
3. Vraag of andere deelnemers nog een woord kennen dat met stad of platteland te maken heeft.

Let op: alleen wie het spreekvoorwerp vast heeft, mag een woord of meerdere woorden noemen.

INTERACTIE

De deelnemers leren de woorden voor verschillende soorten fruit en leren de woorden herkennen.

TIP Deze sessie kan je als opstap gebruiken voor een sessie over gezonde voeding.

Materiaal

fruitkaarten – 10 stuks
vraagkaart
fruitspeelkaarten
fruitsaladekaart

Zo ga je te werk

I Benoem het fruit en stel vragen

1. Laat de **fruitkaarten** rondgaan en benoem het fruit.
2. Geef deelnemers per twee een **vraagkaart** die ze voor zich op de tafel leggen.
3. Toon nu aan de groep telkens een fruitkaart en stel de volgende vragen aan de hand van de vraagkaart:
 - Hoe heet dit fruit?
 - Kent iemand dit fruit?
 - Wie vindt dit fruit lekker?
 - Wie vindt dit fruit niet lekker?
 - Kan er iemand beschrijven hoe dit fruit smaakt? Zoet, zuur, bitter? Hard of zacht?
 - Hoe eet je dit fruit? Met of zonder schil?

II Leg het spel uit

1. Ga met de deelnemers in een cirkel zitten, op een stoel.
2. Deel willekeurig de **fruitspeelkaarten** uit.
3. Overloop wie welk fruit heeft. Benoem telkens het fruit.
4. Leg het spel uit. Telkens je een fruit luidop roept, gaan de personen die dat fruit hebben, rechtstaan en zoeken ze een andere plaats om te zitten. Maar als je "fruitsalade" roept en je de **fruitsaladekaart** omhoog houdt, dan moet iedereen van plaats verwisselen.

III Speel het spel

1. Doe eerst een testronde.
 2. Speel nu het echte spel. Neem twee stoelen weg. De twee deelnemers zonder stoel gaan in het midden van de kring staan.
- Het doel van het spel is om niet in het midden te blijven staan.

TIP Waak erover dat niemand té lang in het midden blijft staan.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Na een korte spelronde laat je deelnemers zelf het fruit afroepen.
- + Gebruik deze sessie als opwarmer bij de meer talige deelnemers.
- Koop echt fruit. Laat deelnemers proeven, ruiken en voelen. Hierdoor onthouden ze beter wat gezegd is over dat fruit.

SPELVORM

Varieer

- Roep de fruitsoorten sneller af.
- Laat deelnemers associëren met andere zoete, zure of bittere smaken.
- Doe de oefening met een ander onderwerp: groenten, hun huis, sociale diensten, ...
- Met dezelfde fruitspeelkaarten kan je ook een kwartetspel spelen.

Wist je dat ...

Niet iedereen vindt een werkvorm met veel spontaniteit en beweging even leuk. Let erop dat deelnemers zich veilig voelen door bijvoorbeeld iedereen aan bod te laten komen en niet altijd dezelfde persoon aan te spreken om een opdracht uit te voeren.

De deelnemers oefenen op een speelse wijze woordenschat over wat men in huis nodig heeft.

Materiaal

kaartjes huishoudspullen
checklist 'eten en drinken', 'schoonmaken' en 'gezondheid en hygiëne'
prent van een huis (4x)
prent van een winkel (4x)
fictief geld (4 pakketjes)

extra taalriedel

Zo ga je te werk

I Wat heb je nodig in huis?

1. Wat heb je allemaal nodig in huis? Geef iedere deelnemer **de checklist 'eten en drinken', 'schoonmaken' en 'gezondheid en hygiëne'**.
2. Overloop samen met de deelnemers de checklist. Hebben ze alles begrepen? Kennen ze alle woorden?
3. Vraag of ze nog andere zaken in huis hebben die ze dagelijks of wekelijks gebruiken.

II Huishoudspel

1. Verdeel de deelnemers in acht groepen. Vier groepen zijn winkeliers, de vier andere groepen zijn klanten.
2. De winkeliers krijgen een enveloppe met **kaartjes huishoudspullen** en een **prent van een winkel**. De klanten krijgen een pakketje met **fictief geld** en een **prent van een huis**. Het doel is om huishoudspullen te kopen en ze op hun huis te plaatsen. De winkeliers stallen ieder aan een tafel hun huishoudartikelen uit. Het kopen en verkopen kan nu beginnen.

III Nabespreking

Op het einde bespreek je wat iedereen gekocht heeft. Hebben ze alles in huis wat ze nodig hebben? Wat nog niet?

IV Wissel de rollen om

De winkeliers worden klanten en de klanten worden winkeliers.

Stimuleer de deelnemers om hun vraag als een volledige zin te formuleren. Bijvoorbeeld: "Ik heb een lamp nodig. Wat kost deze lamp?"

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Laat minder talige deelnemers de afbeeldingen aanwijzen die ze thuis hebben.
- Laat minder talige deelnemers de voorwerpen aanwijzen terwijl jij ze luidop voorleest (herkennen).
- + Laat meer talige deelnemers een rommelmarkt organiseren waarbij de klanten afbieden en de winkeliers hun artikelen aanprijzen.

Wist je dat ...

Deelnemers wijzen dikwijls spontaan voorwerpen aan. Of benoemen deze met 'dinges'. Motiveer hen om ze te benoemen of zeg voor.

INTERACTIE

De deelnemers oefenen woordenschat over de zintuigen en gebruiken actief hun vijf zintuigen.

Materiaal

vijfzintuigenkaart

geur

watten

schuurpapier

geluiden op usb-stick

blad met afbeeldingen van de geluiden

zout

suiker

5 blanco kaartjes per deelnemer (zelf voorzien)

Zo ga je te werk

I Woordenschat over de zintuigen

1. Geef elke deelnemer vijf blanco kaartjes. Vraag om op elk kaartje een lichaamsdeel te tekenen: een oog, een oor, een mond, een neus en een hand. Als ze klaar zijn, leggen de deelnemers de vijf kaartjes voor zich.
2. Stel een vraag. De deelnemers tonen het juiste kaartje.
Waarmee kan ik kijken? horen? ruiken? proeven? voelen?
3. Toon een kaartje (bijvoorbeeld de ogen) en vraag: wat doe ik met mijn ogen? De deelnemer antwoordt: kijken. Sterkere deelnemers antwoorden met een volzin: ik kijk met mijn ogen. Doe dit voor alle zintuigen.

II Opdrachtjes

Geef elke deelnemer een of meerdere opdrachten. Steek er af en toe ook een onlogische of zelfs onmogelijke opdracht bij: Abbas, kijk naar de deur. Mehmet, voel aan jouw buik. Liana, ruik aan jouw potlood. Saida, proef jouw vinger. Raak je neus aan.
In een groep met een groot niveauverschil laat je af en toe een sterkere deelnemer zelf een opdracht formuleren.

III Overloop de vijf zintuigen

1. Leg ter ondersteuning de **vijfzintuigenkaart** op tafel.
2. Laat de deelnemers het oog, het oor, de neus, de mond en de vingers benoemen op hun eigen lichaam.
3. Vraag hierna wat ze doen met hun oog, oor, neus, mond en hun vingers.

IV De zintuigen in actie

1. Laat de deelnemers ruiken aan de **geur**.
Stel de volgende vragen:
Ruikt het lekker? Of niet? Wat ruik je? Waar denk je aan als je deze geur ruikt?
2. Laat de deelnemers voelen aan de **watten** en het **schuurpapier**.
Stel de volgende vragen:
a. Hoe voelen de watten aan? Wie gebruikt er watten? Waarvoor gebruik je watten?
b. Hoe voelt het schuurpapier aan? Wie gebruikt er schuurpapier? Waarvoor gebruik je schuurpapier?
3. Laat de deelnemers de **geluiden op de usb-stick** horen.
Laat ze de geluiden aanduiden op het **blad met afbeeldingen van geluiden**.
4. Laat de deelnemers proeven van het **zout** en van de **suiker**.
a. Vraag eerst aan de deelnemers om hun ogen dicht te doen.
b. Wat proeven ze?

SPELVORM

Maak het moeilijker of gemakkelijker

⊕ en ⊖ Breng zaken mee om te proeven. Bijvoorbeeld iets bitter (witloof), ... en ga hier verder op door.

De deelnemers leren alledaagse uitdrukkingen aan door ze ritmisch op te zeggen. Tegelijkertijd oefenen ze het gebruik van klemtoon, intonatie, ritme en pauze. Deelnemers oefenen ook alledaagse Vlaamse uitdrukkingen.

Materiaal

taalriedels op usb-stick (audio)

taalriedels

Zo ga je te werk

I Begrijpen

1. Stel vooraf ook de vraag naar de context van de taalriedel: waar speelt het zich af, in welke situatie?
2. Beluister de **taalriedel**.
3. Beluister de taalriedel opnieuw en stel gerichte vragen, zoals: hoeveel personen zijn er? Waar zijn ze? Wat doen ze? Over wat gaat het?

II Samen opzeggen

1. Speel de **taalriedel** vier tot acht keer opnieuw af, terwijl alle deelnemers de tekst mee opzeggen. Je kan ook gebruik maken van verschillende variaties (zie varieer).
2. Laat de deelnemers de taalriedel opzeggen zonder ondersteuning van het luisterfragment.

Leg de nadruk op de intonatie, tempo en accent van de woorden en zinnen.

Varieer

- Na het gezamenlijk inoefenen van een taalriedel, zeggen de deelnemers in duo's de taalriedel op.
- De mannelijke deelnemers zeggen de mannenstem mee, terwijl de vrouwen de vrouwenstem meezeggen.
- Laat de deelnemers voorspellend luisteren. Zet de taalriedel op pauze en vraag wat er gaat komen.
- Als de deelnemers de taalriedel uit het hoofd kennen, kan je hen de taalriedel laten neerschrijven.
- Geef de deelnemers een spatietekst of gatentekst van de taalriedel (een aantal woorden ontbreken). De deelnemers vullen de ontbrekende woorden in.

Wist je dat ...

Liedjes, rapteksten en taalriedels zijn goede hulpmiddelen om een taal te leren.

INTERACTIE

Deelnemers oefenen Nederlands aan de hand van het thema verhuizen. Ze praten over hun eigen ervaringen. Jij vult aan met tips en tricks en de to do's bij een verhuis.

Materiaal

pictogrammen 'hoe zoek je een woning' - 5 sets

- wandelen in de wijk
- vragen aan vrienden en familie
- de maatschappelijk werker
- vastgoedmakelaar
- koopjeskrant
- internet: immoweb of hebbes.be

checklist 'voor de verhuis' en 'na de verhuis'
flap

taalriedel

Zo ga je te werk

I Een woning zoeken

1. De deelnemers vormen duo's en vragen aan elkaar hoe zij een woning zoeken. Deel de lijst met **pictogrammen 'hoe zoek je een woning'** uit aan de duo's. De minder talige mensen kunnen hieruit een selectie maken over hoe zij een woning zoeken.
2. Overloop de antwoorden: wie zoekt op welke manier?

II Wat moet je regelen?

1. Vraag aan de grote groep wat je allemaal moet doen als je verhuist. Wat moet je allemaal regelen? Schrijf de woorden op een flap.
2. Overloop samen de **checklist 'voor de verhuis' en 'na de verhuis'**. Wat hebben we nog niet gezegd? Vul aan op de flap.

III Ik ga verhuizen en ik neem mee

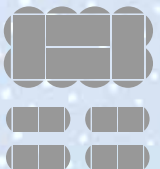
1. Laat de deelnemers eerst opnoemen wat ze meenemen als ze zouden verhuizen. Doe het rondje, iedereen zegt één ding.
2. Vraag nogmaals aan de groep wat ze zouden meenemen.
3. Laat een deelnemer dit opschrijven op de flap.
4. Hierna kiezen de deelnemers uit de woorden op de flap wat ze zeker zouden meenemen. Laat deelnemers dus lezen wat er op de flap staat.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⊖ Begin met de taalriedel om in het thema te komen.
- ⊕ Laat meer taalvaardigere deelnemers hun verhuisverhaal vertellen aan de hele groep.

Wist je dat ...

De deelnemers zijn vaak ervaringsdeskundigen. Laat daarom zo veel mogelijk eerst vanuit de deelnemers zelf komen.

INTERACTIE

Deelnemers gaan na wat ze graag doen, wat ze minder graag doen en wat ze niet meer doen. Zo leer je de deelnemers ook beter kennen.

Materiaal

kaarten talenten en vaardigheden
kaarten ik heb, ik ben en ik kan (2 sets)
extra-goed-luisteren-kaart (2 stuks)
pennen en papier (zelf voorzien)

Zo ga je te werk

Je gebruikt twee methodes, afhankelijk van het taalniveau van de deelnemer. Verdeel de deelnemers:

- laag taalniveau (A): een groep met jou als begeleider (als er meerdere begeleiders zijn, kan je meerdere groepjes maken).
- hoog taalniveau (B): duo's bestaande uit een 'journalist' en een 'geïnterviewde'.

I Wat de deelnemers graag doen

Groep A

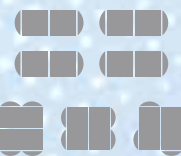
1. Elke deelnemer kiest twee foto's uit **kaarten talenten en vaardigheden**.
2. Leg de **kaarten ik heb, ik ben en ik kan** zichtbaar op tafel.
3. De deelnemers vertellen om beurt over hun foto's. Motiveer hen om hun zin te beginnen met 'ik heb', 'ik ben' of 'ik kan'. Laat iedereen aan de beurt komen.
4. Geef elke keer de **extra-goed-luisteren-kaart** aan de persoon links van de prater en vraag hem om extra goed te luisteren, omdat hij straks aan de andere groep zal vertellen wat zijn buur verteld heeft.

Groep B

1. Elke deelnemer kiest twee foto's uit **kaarten talenten en vaardigheden**.
2. De deelnemers praten in duo over de foto's in interviewvorm. Geef hen de opdracht om te praten over de afbeelding in hun hand.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ➔ Geef al je aandacht aan de taalzwakkere groep.
- ➕ Geef de groep met een hoog taalniveau de opdracht om extra vragen te bedenken.

INTERACTIE

Deelnemers gaan na wat ze graag doen, wat ze minder graag doen en wat ze niet meer doen. Zo leer je de deelnemers beter kennen.

Materiaal

pakket gavekaarten

pennen en papier (zelf voorzien!)

Zo ga je te werk

I Gavekaarten kiezen

1. Spreid het **pakket gavekaarten** uit op tafel.
2. Laat elke deelnemer twee kaarten kiezen:
 - a. wat doet hij graag;
 - b. wat doet hij niet graag of niet meer.

II Vertellen

1. Laat deelnemers eerst de kaart tonen met wat ze graag doen. Ze hoeven nog niets te zeggen.
2. Noem een deelnemer en vraag aan de andere deelnemers: wat doet deze persoon graag? De persoon in kwestie kan bevestigen en later ook iets vertellen.
3. Doe hetzelfde met de andere kaart met wat ze niet graag doen of wat ze niet meer doen.

TIP Meer taalvaardige deelnemers vertellen spontaan over waarom ze iets niet meer doen.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

⊕ Laat deelnemers met een hoger taalniveau eerst hun 'tekst' opschrijven.

⊕ en ⊖ Laat deelnemers met een minder hoog niveau in duo's samenwerken met deelnemers met een hoger taalniveau. Geef ze eerst de tijd om hun verhaal op te schrijven en te overlopen om het vervolgens in de grote groep te brengen.

Wist je dat ...

Een taalfout is een kans om iets bij te leren. Spreek daarom op voorhand af dat fouten maken mag.

INTERACTIE

Aan de hand van de emotiekaarten oefenen deelnemers om hun emoties te uiten. Meer taalvaardige deelnemers kan je uitdagen om met deze emoties aan de slag te gaan en te fantaseren, te schrijven en te vertellen.

Materiaal

emotiekaarten klein – 5 pakketjes

boos, geluk, verdriet, angst, afschuw en verbazing

emotiekaarten groot

pen en papier (zelf voorzien)

Zo ga je te werk

I Begrijpen

1. Leg de **emotiekaarten groot** goed zichtbaar op tafel.
2. Vraag aan de deelnemers om de tekst op de emotiekaarten te lezen.
3. Zijn er emoties of woorden die ze niet kennen? Leg uit met een voorbeeld.
Bijvoorbeeld boos: toen die man tegen mijn auto reed, was ik heel boos.

II Voorbeelden geven

Vraag aan de deelnemers om een voorbeeld te geven van wanneer ze voor het laatst boos, gelukkig, verdrietig, ... waren.

III Emoties nadoen en benoemen

1. Toon telkens een **emotiekaart groot** aan de groep.
2. Benoem de emotie.
3. Vraag hierna aan de deelnemers om er het 'juiste' gezicht bij te trekken.

TIP Hoe gekker en enthousiaster jij doet, hoe gemakkelijker de deelnemers gaan meedoen!

IV Emoties uitbeelden en raden

1. Verdeel de deelnemers in drie groepjes.
2. Geef elk groepje de **emotiekaarten klein**.
3. Om beurten (zonder dat de anderen de kaart zien!) kijken de deelnemers naar de kaarten en trekken een passende gezichtsuitdrukking.
4. De anderen raden welke gezichtsuitdrukking het is en benoemen de emotie.

TIP Als een groepje moeite heeft om te starten, begin dan zelf het rondje.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

+ Deel pen en papier uit. Laat deelnemers bij elke emotie een zin opschrijven. Laat deelnemers hierna hun zinnen voorlezen.

+ Vraag deelnemers wat hen in het nieuws boos maakt. Laat ze voluit vertellen en discussiëren met elkaar.

Wist je dat ...

Als minder taalvaardige deelnemers gewoon willen luisteren zonder iets te zeggen, is dat ook goed. Ze verwerven ondertussen ook taal.

INTERACTIE

De deelnemers oefenen klinkers herkennen in woorden.

Materiaal

afbeeldingenkaarten
klinkerkaarten

Zo ga je te werk

I Lezen

1. Geef elke deelnemer vijf kaarten uit de **afbeeldingenkaarten**.
2. Overloop de afbeeldingskaarten. Laat deelnemers lezen wat er op hun kaart staat.

TIP De deelnemers zullen vaak dezelfde kaarten hebben als hun buur en dus hetzelfde lezen. Dat is goed! Herhaling is belangrijk in het taalverwervingsproces.

II Het spel spelen

1. Vraag aan een deelnemer om blind een **klinkerkaart** te trekken.
2. Deelnemers kijken of ze in hun kaarten een afbeelding hebben waar de klinker in voorkomt. Bijvoorbeeld: de 'a' wordt getrokken en iemand heeft 'appel' en een ander heeft 'jas' voor zich.
3. Laat iedereen die de klinker in zijn afbeelding heeft, het woord zeggen.
4. Herhaal zoveel als nodig is.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⊖ Geef extra ondersteuning aan deelnemers die het moeilijk hebben met de woorden.
- ⊕ en ⊖ Vorm duo's met een verschillend taalniveau, zodat de deelnemers elkaar kunnen helpen.

Deelnemers vertellen wat ze zoal lezen en maken kennis met de bibliotheek.

Materiaal

afbeeldingen ik lees – 10 stuks

krant, tijdschrift, boek, gebruiksaanwijzing, kledingetiket, ingrediënten van voedingswaar, factuur, wenskaartje, sms-tekst, mailbericht

foto's van een bibliotheek – verschillende afbeeldingen van de bib

balie, boekenrekken, logo, ...

foto's van bibliotheekmateriaal: verschillende afbeeldingen

boeken, strips, kranten, cd's, dvd's.

een recente Wablieft-krant (zie www.wablieft.be/krant)

een boekje in eenvoudig Nederlands (zie leestips onderaan)

Zo ga je te werk

I Groepsgesprek: wat lees jij?

Toon één voor één de **afbeeldingen ik lees**, benoem de afbeeldingen en vraag wie dit soort informatie leest.

II Groepsgesprek: wat lees jij (graag)?

Toon opnieuw de 10 **afbeeldingen ik lees** en vraag wie dit graag leest en waarom.

Bekijk samen een Wablieft-krant.

Bekijk samen een boekje in eenvoudig Nederlands

TIP Zorg dat iedereen aan het woord komt.

III De bibliotheek

1. Toon de **foto's van een bibliotheek**. Wie herkent de foto van de bibliotheek en weet wat het is? Wie gaat soms naar de bibliotheek?

2. Wat kan je lenen in de bibliotheek? Toon de **foto's van bibliotheekmateriaal**. Benoem samen wat je ziet. Vraag wie er al materiaal ontleend heeft.

TIP Bezoek met de deelnemers de lokale bibliotheek. Bekijk het aanbod dat voor hen interessant is: boekjes om Nederlands te leren, anderstalige boeken en films, boeken in eenvoudig Nederlands, thema's die hen interesseren: koken, sport, cultuur, ...

Maak het moeilijker of gemakkelijker

➡ De deelnemers hoeven bij de kaarten niet veel te zeggen. Stimuleer hen om goed te kijken en te luisteren.

➕ Stimuleer de deelnemers om een krantenartikel of een ander tekstje voor te lezen.

INTERACTIE

Ga online! Heb je toegang tot internet? Surf dan met de deelnemers naar onderstaande websites.

Leestips

Boekjes in eenvoudige taal:

- www.wablieft.be/boeken
- www.lezenvooriedereen.be
- www.nederlandslezen.be
- www.iedereenleest.be
- O Mundo: een kleine wereldbibliotheek: omundo.be

Prentenboeken

met lesvoorbereidingen om over de prenten te spreken, ook bruikbaar voor volwassenen

- www.desamenlezing.be

Documentatiecentra

Hier kan je materiaal voor oefenmomenten met anderstaligen ontlennen:

Documentatiecentrum Atlas
Carnotstraat 110, 2060 Antwerpen
Patersstraat 62, 2300 Turnhout
www.provincieantwerpen.be

De deelnemers vertellen aan de hand van hun sleutelbos over zichzelf en hun omgeving.

Materiaal

kaarten met afbeeldingen van sleutels – 5 afbeeldingen

een sleutel, een sleutelbos, de voordeur van een huis/appartement, een fiets(sleutel), auto(sleutel)

kaarten met richtvragen

jouw sleutelbos

Zo ga je te werk

I De deelnemers begrijpen de vragen

1. Ga met de deelnemers rond de tafel zitten. Spreid de **kaarten met afbeeldingen van sleutels** en de **kaarten met richtvragen** op de tafel uit.
2. Overloop de vraagkaarten één voor één. Begrijpt iedereen wat er op staat?

II Doe de oefening voor

1. Neem je sleutelbos en neem de voor jou belangrijkste sleutel vast.
2. Vertel waarvoor deze sleutel dient en waarom die zo belangrijk is voor jou.

III De deelnemers vertellen

1. Alle deelnemers nemen hun sleutels en vertellen om beurt wat voor hen de belangrijkste sleutel is.
2. Stel (indien nodig) bijkomende vragen aan de hand van de kaarten met richtvragen.
 - Waarvoor dient de sleutel?
 - Gebruik je deze sleutel vaak?
 - Waarom is deze sleutel zo belangrijk voor jou?
 - Woon jij in de stad of buiten de stad?
 - Woon je graag waar je nu woont?
 - Waar zou je het liefst wonen in België?

TIP Laat de deelnemers de verschillende sleutels benoemen: huissleutel, sleutel van de fiets, sleutel van de garage, sleutel van de kelder, sleutel van het werk, sleutel van familie, ... "Dit is mijn huissleutel, dit is de sleutel van mijn slaapkamer, ..."

Maak het moeilijker of makkelijker

- ⊖ Laat de deelnemers nazeggen wat je zegt tijdens het benoemen van de sleutels.
- ⊕ Laat de deelnemers praten over wat de verschillende sleutels gevoelsmatig voor hen betekenen.

Wist je dat ...

Tekeningen zijn meestal cultureel bepaald. Deelnemers interpreteren ze dus anders naargelang hun culturele achtergrond. Gebruik daarom zo veel mogelijk echte voorwerpen.

INTERACTIE

De deelnemers leren een persoon beschrijven.

Materiaal

tijdschriften of reclameblaadjes
veel kleurstiften
flappen

Zo ga je te werk

I Voorbereiding

Je hebt nodig:

- 1 flap + flaptekst
- 1 lege flap voor de tekenaar
- veel kleurstiften
- 1 tijdschrift (zoals Dag Allemaal of een reclameblaadje)

1. Noteer de onderstaande tekst op een flap.
Ik ben een vrouw/man.
Mijn huidskleur is blank/bruin.
Mijn haarkleur is bruin/blond/ros/zwart.
De kleur van mijn ogen is bruin/blauw/groen/grijs/zwart.
Ik draag vandaag een rok/broek/kleedje, in kleur.
Ik draag een trui/hemd/T-shirt, in kleur.
Ik draag vandaag platte schoenen/schoenen met hakken/sandalen.
2. Vraag drie vrijwilligers bij jou. Bij voorkeur van verschillende taalniveaus.
Vrijwilliger 1 staat aan de flap en omcirkelt wat juist is of schrijft op wat ontbreekt.
Vrijwilliger 2 tekent.
Vrijwilliger 3 geeft de juiste kleurstiften aan de tekenaar.

II Beschrijf jezelf en de vrijwilligers gaan aan de slag

Beschrijf jezelf op een ludieke manier zoals je jezelf zou voorstellen. Terwijl jij je voorstelt, gaan ondertussen de drie vrijwilligers aan de slag.

TIP Beschrijf je kleren en benoem verschillende kleuren.

III Personen uit een tijdschrift beschrijven

Je hebt nodig: een aantal tijdschriften.

1. Laat deelnemers per drie of vier in de tijdschriften bladeren. Laat ze een persoon opzoeken met zwart/bruin/blond/ros haar.
2. Per groepje vraag je of ze één persoon uit het tijdschrift willen beschrijven aan de hele groep. De flapvragen zijn een leidraad.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⊖ Houd het bij echte personen om te beschrijven.
- ⊕ Laat deelnemers een persoon uit een tijdschrift voorstellen en opschrijven.

INTERACTIE

Deelnemers leren op speelse wijze de vingers benoemen. Ze leren enkele emoties benoemen.

Materiaal

papier en stiften

Zo ga je te werk

I Vingers benoemen

Steek telkens een vinger in de lucht en benoem deze. Moedig de hele groep aan om mee te doen. Dit blijf je doen totdat de deelnemers alle vingers kunnen benoemen.

II Vingers tonen

Laat de deelnemers beurtelings een vinger benoemen. De andere deelnemers steken vervolgens de juiste vinger in de lucht. Iedereen komt aan bod.

III Vingers tekenen en bespreken

1. De deelnemers tekenen hun hand op een blad door met een stift de contouren van hun hand te volgen. Elke vinger staat voor een ander onderwerp.
2. De deelnemers maken kennis met elkaar via de vingers van hun hand.
 - Duim: wat vind je tof?
 - Wijsvinger: wat zie je in de toekomst? Wat zou je graag bereiken?
 - Middenvinger: wat maakt jou kwaad? Op wie ben je het laatst kwaad geweest?
 - Ringvinger: wat vind je mooi?
 - Pink: wanneer voel je je klein?

TIP Doe eerst zelf de oefening met je eigen hand.

TIP Als een deelnemer een ring aanheeft, laat hem dan iets vertellen over de ring.

TIP Steek jouw vinger in de lucht, stel vervolgens de vraag en ga zo iedereen af. Als iedereen aan de beurt is geweest, ga je verder met de volgende vinger en bijhorende vraag.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

➔ De deelnemers vertellen welk woord ze bij welke vinger willen plaatsen in plaats van het op te schrijven.

➕ Deelnemers die sterker zijn in schrijven helpen minder sterke deelnemers met het schrijven van de woorden.

Varieer

Laat deelnemers elkaar interviewen tijdens III.

INTERACTIE

De deelnemers leren typische kwaaltjes, zoals hoofdpijn, maag- en darmklachten, keelpijn, koorts, ... benoemen door erover te praten en door ze uit te beelden.

Materiaal

taalriedel

Zo ga je te werk

I Kringgesprek

1. Vraag aan de deelnemers wie er al ziek is geweest.
2. Vraag wat ze zoal gehad hebben.
3. Vraag wie er telkens naar de dokter gaat.

II Uitbeelden

1. Beeld een kwaaltje uit en zeg tegelijkertijd de naam van het kwaaltje.
Bijvoorbeeld: wijs naar je buik en zeg: "Ik heb buikpijn."
Wijs naar je hoofd en zeg: "Ik heb hoofdpijn."
Wijs naar je tand en zeg: "Ik heb tandpijn."
Wijs naar je keel en zeg: "Ik heb keelpijn."
Wijs naar je oor en zeg: "Ik heb oorpijn."
2. Na een aantal keren laat je de deelnemers meedoen.

III Raden

1. Beeld een kwaaltje uit en laat de deelnemers de juiste naam van het kwaaltje raden.
2. De deelnemers gaan per twee zitten. Fluister ieder duo een kwaaltje toe. Per twee beelden ze nu het kwaaltje uit en de rest van de groep moet raden.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ➡ Wijs een lichaamsdeel van een minder taalvaardige deelnemer aan en vraag aan de rest van de groep om de pijn te benoemen (keelpijn, oorpijn, buikpijn, ...).
- ➕ Overloop de niet zo evidente pijntjes. Bijvoorbeeld: als je voet pijn doet, zeg je niet dat je voetpijn hebt. Wat wel?

Wist je dat ...

Luisteren is minstens even belangrijk in het taalverwervingsproces.

INTERACTIE

De deelnemers praten over hun verjaardagen en oefenen ondertussen jaartallen en geboortedatums.

Materiaal

pen en papier
flap en stift

taalriedel

Zo ga je te werk

I Inleidend vragenrondje

Ga samen met de deelnemers in een kring zitten. Als inleiding stel je de volgende vragen:

- Wanneer verjaar je? Op welke dag? In welke maand?
- In welk jaar ben je geboren?
- Vier jij jouw verjaardag?
- Hoe vier jij jouw verjaardag?
- Wat was jouw leukste verjaardag ooit?
- Wie kent er een verjaardagsliedje?

II Vragenrondje over verjaardagen en schrijven

1. Vraag aan de deelnemers wanneer ze jarig zijn: de dag, de maand en het jaartal. Elke verjaardag schrijf je in cijfervorm op een blad papier of bord, ... aan de muur.
2. Overloop alle verjaardagen die je opgeschreven hebt. Zeg alles voluit en duid aan welk getal voor welke dag, maand of jaartal staat. Doe dit tot de deelnemers hier goed mee weg zijn.
3. Focus je nu op het correct uitspreken van de jaartallen. Bijvoorbeeld: 1995 als 'negentienvijfennegentig' en niet als 'duizendnegenhonderdvijfennegentig', 2005 als 'tweeduizendenvijf' en niet als 'twintigenvijf'.

III Rijspelletje

Geef de deelnemers de opdracht om van jong naar oud in een rij te gaan staan. Ze mogen enkel hun geboortedatum zeggen om op de juiste chronologische plaats uit te komen.

IV 'Lang zal ze leven'

Leer het liedje 'Lang zal hij leven' aan. Leg uit waarom en wanneer dit in België gezongen wordt. Zing het een aantal keren met de deelnemers.

INTERACTIE

Maak het moeilijker of gemakkelijker

+ Laat meer taalvaardige deelnemers de geboortedatums voluit in woorden opschrijven, terwijl jij ze in cijfers op het bord of papier schrijft.

TIP Je kan dit doen wanneer er iemand jarig is. Je kan zorgen voor een hapje en een drankje en het lokaal leuk inkleden.

De deelnemers praten over hun favoriete bezigheden via een spel en vragen.

Materiaal

flap en stift

taalriedel

Zo ga je te werk

I Benoem en noteer

1. Iedereen noemt om beurt zijn favoriete bezigheid.

TIP Als de deelnemers weinig kunnen opnoemen, som dan zelf een aantal dingen op die je graag doet met de nodige gezichtsuitdrukkingen.

2. Schrijf de antwoorden op een flap, zo heb je een lijst met favoriete bezigheden.

II Beweeg

Overloop nu de favoriete bezigheden op de flap. Vraag de deelnemers die het genoemde ook graag doen, om recht te staan. De anderen blijven zitten. Zorg ervoor dat je aan iedereen vraagt of hij deze activiteit leuk vindt of niet.

TIP Herhaal telkens wat er geschreven staat.

III Vragen

Laat deelnemers praten over hun favoriete bezigheid. Probeer door te vragen.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

➔ Vertrek vanuit de recentste activiteit van de deelnemers en vraag of ze dat graag doen. Bijvoorbeeld: iemand heeft lang op de bus moeten wachten. Vindt hij wachten leuk? Waarschijnlijk niet. Wat heeft hij gedaan voordat hij op de bus wachtte? Zo overloop je samen de dag(en) totdat je een bezigheid vindt die hij graag doet.

➕ Laat sterkere deelnemers aan de hand van hun favoriete bezigheid opschrijven wat ze er leuk aan vinden.

Wist je dat ...

Woorden die de taalleerder vaak herhaald hoort, onthoudt hij beter.

INTERACTIE

De deelnemers maken een boodschappenlijst.

Materiaal

pen en papier
flap en stift

Zo ga je te werk

I Vragen

1. Vraag aan de deelnemers wie er onlangs nog naar de supermarkt is geweest.

TIP Noem een aantal supermarkten. Dat maakt het voor de deelnemers gemakkelijk om de context van je vraag te begrijpen.

2. Vraag wat ze zoal gekocht hebben.

TIP Breng een aantal reclameblaadjes mee en stel op basis daarvan je vragen. Bijvoorbeeld: wie kent er deze supermarkt? Kom je er weleens? Waarom wel, waarom niet? Wat koop je vooral in deze supermarkt?

II Luisteren en noteren

Laat de deelnemers opnoemen wat ze tijdens hun laatste supermarktbezoek gekocht hebben. Noteer de aankopen op een flap.

TIP Moedig de deelnemers aan om dit ook te noteren.

III In duo vragen en opschrijven

Laat deelnemers per twee een boodschappenlijst maken voor een volgend winkelbezoek. De ene deelnemer bevraagt de andere en maakt een lijstje. Hierna draaien ze de rollen om.

IV Lezen

Elke deelnemer leest zijn boodschappenlijst luidop voor.

TIP Je kan nu een gesprek voeren over lijstjes maken. Wie doet dit? Wie niet? Waarom?

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Laat minder taalvaardige deelnemers een lijstje van tekeningen in plaats van woorden maken.
- + Laat meer taalvaardige deelnemers de schrijfoefening doen.

Wist je dat ...

Als je duidelijk je appreciatie uitspreekt als een anderstalige iets in het Nederlands zegt, ook al maakt hij fouten, dan motiveer je hem om meer Nederlands te praten.

INTERACTIE

De deelnemers praten over het weer via filmpjes en een vragenrondje.

Materiaal

filmpjes over de seizoenen op USB-stick

taalriedel

Zo ga je te werk

Laat eerst de taalriedel horen en volg de methode die beschreven is in werkvorm Taalriedels.

I Filmpje kijken

De deelnemers kijken naar het eerste filmpje

II Vragenrondje

Stel na het zien van het filmpje de volgende vragen. Zorg dat iedereen aan bod komt.

- Wat heb je gezien? (regen, sneeuw, zonneschijn, bomen zonder bladeren, wind, bloemen, ...)
- Wat voor weer was het? (goed, slecht, ...)
- Welk seizoen was het? Hoe zag je dit?
- Wat vind je van dit weer? (leuk, niet leuk,...)
- Welke kleren doe je aan met dit weer?

Herhaal I en II tot alle filmpjes bekeken zijn.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ➔ Bekijk een filmpje en benoem wat je ziet. Speel dit filmpje gerust nog een aantal keren af.
- ➕ Toon het filmpje over de opwarming van de aarde. Bespreek het vervolgens met de deelnemers.
- ➕ en ➔ Laat sterkere taalvaardige deelnemers aan de groep vertellen wat ze gezien hebben.

Herfst: www.youtube.com/watch?v=Ru9JKAfzLhQ

Winter: www.youtube.com/watch?v=UNc2zQe-pdA

Zomer: www.youtube.com/watch?v=vQjILc8OCFO
www.youtube.com/watch?v=a5AmwFcOnTM

Opwarming van de aarde: www.ketnet.be/karrewiet/meer-weten/karrewiet-antarctica/opwarming-van-de-aarde

INTERACTIE

De deelnemers krijgen verschillende geluiden te horen en maken in kleine groepjes een verhaal of toneeltje rond die geluiden. Nadien brengen ze hun verhaal of toneel voor de hele groep.

Materiaal

geluidsfragmenten op usb-stick

taalriedel

Zo ga je te werk

I Geluiden horen

Laat de deelnemers de verschillende geluiden horen. Zeg na elk geluidsfragment de naam van het fragment. De deelnemers herhalen de naam. Doe dit bij alle geluiden. Herhaal dit eventueel een aantal keren.

II Geluiden herkennen

Speel de geluidsfragmenten af. Na elk fragment zeggen de deelnemers de naam van het geluid. Herhaal indien nodig.

III Verhaal maken in kleine groepjes

De deelnemers gaan in kleine groepjes zitten. Samen proberen ze een verhaal of een toneel te maken rond de geluiden die ze gehoord hebben of ze maken een selectie van een aantal geluiden.

IV Tonen

De deelnemers stellen hun verhaal of toneel voor aan de rest van de groep.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

⊖ De minder taalvaardige deelnemers beelden tijdens het toneeltje meer uit, terwijl de meer talige deelnemers meer vertellen.

⊕ De meer talige deelnemers schrijven bij het horen van de geluiden de naam van het geluid op.

Wist je dat ...

Door het geluid gelinkt aan het woord te horen, pikken taalleerders het woord sneller op.

INTERACTIE

De deelnemers leren over afval en sorteren tijdens een groepsgesprek. Daarna leren ze op speelse wijze verschillende soorten afval kennen en sorteren.

Materiaal

restafvalzak
PMD-zak
doos voor papier en karton
GFT-zakjes
4 flappen

Zo ga je te werk

I Vragenrondje

Ga in een kring zitten. Jij stelt vragen, de deelnemers antwoorden. Zorg dat iedereen aan bod komt.

- Wat gooi je allemaal in de vuilbak?
- Gooi je alleen kapotte zaken in de vuilnisbak?

II Sorteerkzakken benoemen en noteren

1. Toon de verschillende zakken aan de deelnemers (restafvalzak, PMD-zak, GFT-zak en iets voor papier en karton). Vraag de deelnemers of ze deze zakken kennen. Benoem de zakken.
2. Noteer de naam van de zakken op telkens een andere flap.
3. Je hebt nu vier verschillende flappen die je verspreidt over verschillende tafels.
 - Een flap waarop staat: Plastic Metaal en Drankkarton (PMD)
 - Een flap waarop staat: restafval
 - Een flap waarop staat: papier en karton
 - Een flap waarop staat: Groente-, Fruit-, en Tuinafval

III Afval opnoemen en sorteren

1. Laat de deelnemers verschillende soorten afval opnoemen. Vraag waar het afval thuis hoort.
2. Noteer de juiste antwoorden op je flap. Gebruik de genoemde soorten afval voor het afvalspel.

IV Afvalspel

1. Een aantal deelnemers nemen de rol van vuilniszak op zich (restafval, pmd, gft, papier en karton, ...). De andere deelnemers spelen de rol van verschillende soorten afval (plastic fles, krant, yoghurtpotje, klokhuis van een appel, ...).
2. De deelnemers met als rol afval gaan bij de juiste 'vuilbakken' staan. Ze zeggen luidop welk afval ze zijn en bij welke vuilbak ze staan.
3. Bij elke ronde wisselen de deelnemers van rol. Gebruik in elke ronde steeds ander afval.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- De deelnemers die minder talig zijn, gaan bij hun vuilbak staan zonder het luidop te zeggen.

SPELVORM

Er bestaat veel educatief materiaal over afval sorteren. Snuister eens online met als zoekterm 'afval sorteren educatief materiaal'.

Boekje De Vuilnisbak Makkers

www.vuilnisbakmakers.be

Je kan het verhaal online lezen en beluisteren.

 Je kan 30 gratis exemplaren bestellen van het boekje.

De deelnemers leren een persoon beschrijven.

Zo ga je te werk

I Plaats nemen

1. Plaats twee rijen stoelen met het zitvlak naar elkaar. Plaats achter één rij nog een rij stoelen, zodat je in totaal drie rijen stoelen hebt.
2. Een derde van de groep verlaat het lokaal, de rest van de groep neemt plaats op de stoelen in de eerste twee rijen, die met het zitvlak naar elkaar staan. De deelnemers die op de middelste rij zitten sluiten hun ogen wanneer de rest van de groep weer binnen komt, tot deze allemaal hebben plaatsgenomen op de overgebleven rij stoelen.

II Vragen en raden

1. De personen in middelste rij stellen vragen over wie er achter hen zit. Bijvoorbeeld: heb je bruin haar? Draag je een witte broek? ... De deelnemers in de eerste rij antwoorden met ja of nee. De persoon in het midden probeert er zo achter te komen wie er achter zich zit.
2. Herhaal totdat iedereen elke rol op zich genomen heeft.

INTERACTIE

De deelnemers leren verschillende vervoersmiddelen kennen via een groeps-gesprek. Nadien spelen ze met de vervoersmiddelen een spel.

Materiaal

post-its
pennen en stiften
flap

Neem speelgoedauto's en eventueel andere vervoersmiddelen mee. Kijk in reclameblaadjes voor afbeeldingen van vervoersmiddelen.

Zo ga je te werk

I Groepsgesprek

1. Vraag aan de deelnemers op welke manieren ze zich gewoonlijk verplaatsen (auto, fiets, tram, boot, vliegtuig, te voet, bus, ...).
2. Vraag aan de deelnemers op welke manieren mensen zich kunnen verplaatsen (auto, fiets, tram, boot, vliegtuig, bus, te voet, ...).

II Teken en herhalen

1. Deel willekeurig zeven post-its en pennen uit aan de verschillende deelnemers.
2. Vraag telkens aan een andere deelnemer om een ander vervoersmiddel te tekenen: een auto, fiets, tram, boot, vliegtuig, bus, én ook te voet.
3. Verzamel de post-it's door elke keer de vraag te stellen: mag ik jouw auto? Mag ik jouw fiets? Mag ik jouw vliegtuig? Mag ik jouw boot?, ...)

III 'Wie is het?' spelen

1. Geef aan zeven deelnemers een post-it met een ander voertuig op. Ze verklappen niet wat erop staat.
2. Ga in een kring zitten. Iedereen met een post-it kleeft het op het hoofd van diegene rechts van hem zit, zonder dat die ziet welk voertuig erop staat.
3. Iedereen stelt om beurt een vraag over het voertuig op zijn voorhoofd. Wie als eerste zijn voertuig raadt, wint het spel.
Stel zelf vragen als je merkt dat deelnemers niet weten wat te vragen. Ze zullen hierna jouw vragen herhalen.
4. Noteer de vragen die deelnemers stellen op een flap.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Laat de deelnemers enkel ja/nee-vragen stellen bij wie is het.
- + Laat deelnemers zelf de vragen noteren op de flap in III.
- Bekijk met een minder talige groep op straat voertuigen en beschrijf ze.

INTERACTIE

De deelnemers beluisteren een eenvoudig Nederlandstalig liedje.

TIP Indien er veel ouders in de groep zitten, kies dan een kinderliedje.

Materiaal

liedjes en liedjesteksten

kinderliedjes

www.kinderliedjes.info/helaas

www.kinderliedjes.info/html/alfabetisch/liedjes/ik.heb.de.zon.zien.zakke.htm

www.kinderliedjes.info/html/alfabetisch/liedjesE/een.twee.drie.vier.hoedje.van.papier.htm

www.kinderliedjes.info/html/alfabetisch/liedjesD/de.kikkertjes.htm

liedjes voor volwassenen

www.youtube.com/watch?v=zxYXLcy6WP8

Zo ga je te werk

I Luisteren en vragen stellen

1. Speel een liedje af (zie suggesties bij materiaal).
2. Stel enkele vragen: wie kent het liedje? Heb je het al ergens gehoord? Waarover denk je dat het gaat? Heb je woorden herkend? Welk gevoel riep het liedje op? Werd je blij of droevig of ...?

II Liedje aanleren (extra)

Leer het liedje zin per zin aan tot de deelnemers het volledige nummer kennen. Ter ondersteuning noteer je de tekst van het liedje op een groot papier of bord, zodat de deelnemers kunnen lezen wat ze zingen. Of je kopieert de tekst een aantal keren.

TIP Stimuleer ouders om (de aangeleerde) liedjes thuis met hun kinderen te zingen. Op die manier oefenen ze niet enkel hun Nederlands, maar creëren ze ook een leuk moment met hun kinderen.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⊖ Bij minder taalvaardige deelnemers is luisteren naar het lied al voldoende uitdaging.
- ⊖ Wil je toch een stuk van het liedje aanleren, dan is het refrein al voldoende.
- + Bij meer taalvaardige deelnemers kan je de tekst bespreken.

Varieer

- Beeld het liedje uit terwijl je het zingt. Op die manier onthouden de deelnemers de zinnen beter.
- Geef de tekst aan een meer taalvaardige groep.
- Langer dan een kwartier tijd? Herhaal samen het refrein.

Wist je dat ...

Een filmpje of ander visueel materiaal dat de tekst ondersteunt, helpt de taalleerder om Nederlands te leren.

OPWARMER

De deelnemers leren op een speelse manier de onderdelen van een huis en de vaste voorwerpen in een huis.

Materiaal

schrijfbord, flap, ... aan de muur
pennen
papier

taalriedel

Zo ga je te werk

I Pictionary

1. Teken een voorwerp dat in een huis voorkomt (wc, zetel, bed, fornuis, lamp, ...) op het bord.
2. De deelnemers raden welk voorwerp er getekend staat. Noteer de naam van het voorwerp bij de tekening.

II Beschrijf en teken in klein groepjes

Verdeel de groep in kleine groepjes. De deelnemers vertellen om beurt aan elkaar welke ruimtes ze in hun woning hebben. Een andere deelnemer tekent een plattegrond. De deelnemer die beschrijft geeft instructies. De anderen luisteren. Dit groepje gaat verder tot iedereen zijn woning besproken heeft.

III Vragenrondje over de woning

1. Verzamel de tekeningen.
2. Vraag aan de meer taalvaardige deelnemers om een plattegrond te bespreken voor heel de groep. Stel ondersteunende vragen.
 - Hoeveel kamers zijn er?
 - Welke kamers zijn er?
 - Hoeveel slaapkamers zijn er?
 - Is er een douche of een bad?
 - Wat doe je in de living, badkamer, keuken, slaapkamer, eetkamer, ...?

Of neem een plattegrond en stel zelf vragen. Bijvoorbeeld: klopt het dat deze persoon een bad heeft? De groep stelt vast dat er alleen een douche getekend is en dus antwoorden ze met neen.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Laat de meer taalvaardige deelnemers de namen van de kamers bij hun tekening schrijven.
- Speel een aantal rondjes pictionary.
- Begin met de taalriedel.

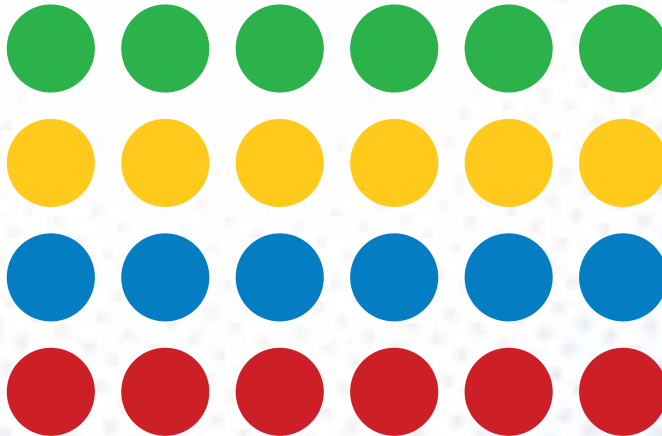
SPELVORM

De deelnemers leren op een eenvoudige manier de verschillende kleuren. Nadien spelen ze een spelletje 'Twister'.

Materiaal

Twister. Als je geen Twister-spel hebt, kan je het eenvoudig zelf maken. Knip cirkels uit verschillende kleuren papier (rood, geel, groen, blauw). Zorg dat je zes cirkels van elke kleur hebt. Plak bij aanvang van het spel de verschillende cirkels in het juiste patroon met plakband op de grond.

Patroon

Zo ga je te werk

I Kleuren aanleren door aanwijzen

Wijs naar een voorwerp dat een kleur heeft zeg de naam van de kleur. De deelnemers herhalen de naam van de kleur.

II Zelf kleuren aanwijzen

Noem een kleur. De deelnemers wijzen naar een voorwerp in die kleur. Zorg dat zowel alle deelnemers als alle kleuren aan bod komen.

III Kleuren linken aan dagelijkse zaken

Noem een kleur. De deelnemers vertellen welke typische voorwerpen deze kleur hebben. Bijvoorbeeld: gras is groen.

IV Twister

1. Speel met de deelnemers het spel Twister. Leg het doek van Twister op de grond. Heb je het spel niet, maak dan zelf een Twisterpatroon op de vloer (zie materiaal).
2. Laat de deelnemers per vier op het Twisterbord staan. Verdeel ze in twee duo's en laat ze twee aan twee tegenover elkaar staan. Het ene duo staat op de rode cirkels en het andere duo staat op de groene cirkels.
3. Draai aan de draaiwijzer en roep welke hand of voet ze naar een bepaalde kleur moeten verplaatsen. Bij de zelfgemaakte Twister kies je dit willekeurig of maak je kaartjes met verschillende combinaties die je kan trekken. Als je zegt 'hand op rood', dan plaatsen alle spelers een hand op een rode cirkel. Ze mogen hun andere ledenmaten niet lossen van de cirkels en ze mogen de grond niet raken met hun knie, elleboog, achterwerk, ... Indien alle cirkels van een kleur volzet zijn, draai je nogmaals aan de draaiwijzer.
Als je twee keer na elkaar dezelfde kleur zegt, dan verplaatsen de spelers hun hand of voet naar een andere cirkel van dezelfde kleur.
Wanneer een speler zijn evenwicht verliest en met een elleboog, knie, achterwerk, ... de grond raakt, heeft hij verloren en verlaat hij het spel. Het is de bedoeling om zo lang mogelijk in het spel te blijven!

SPELVORM

INTERACTIE

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Leer meer taalvaardige deelnemers kleurnuances aan (bijvoorbeeld lichtblauw, donkergroen, ...)
- Herhaal I, II en III een aantal keren.

Wist je dat ...

Waaromvragen beantwoorden is voor minder taalvaardige deelnemers moeilijk.

De deelnemers leren de woorden voor verschillende soorten voeding tijdens een bezoek aan een supermarkt.

Zo ga je te werk

I Algemeen vragenrondje

Neem de deelnemers mee naar een kleine (lokale) supermarkt. Stel de volgende vragen voordat je binnengaat.

- Wat kan je zoal kopen in een supermarkt?
- Wat kan je niet kopen in een supermarkt?
- Wat koop jij zoal in een supermarkt?
- ...

II Afdeling(en) van de supermarkt

1. Neem de deelnemers mee naar een afdeling in een supermarkt (bijvoorbeeld: groenten en fruit, brood en banket, ...)
2. Vraag wat ze zien (bijvoorbeeld: in de bakkerij vind je alles van brood, gebak, ...). Zien ze producten die ze niet kennen? Kennen ze de benaming? Welke producten in deze afdeling lusten ze graag?

III Herhaal of ga naar een andere afdeling

Herhaal II in dezelfde afdeling. Als je een meer taalvaardige groep hebt, ga je door naar een andere afdeling.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Wijs de producten aan en duid een deelnemer aan om ze te benoemen.
- + Leer de woorden van de producten aan de deelnemers. Als de woorden gekend zijn, ga dan naar de volgende afdeling. Doe daar precies hetzelfde. Doorloop zoveel afdelingen als gewenst.

Wist je dat ...

Je geeft best feedback door de zin of het woord op een correcte manier te herhalen. Als de anderstalige zegt: "Eet graag appel?", dan herhaal je: "Ja, ik eet graag appels."

INTERACTIE

De deelnemers leren elkaar op een speelse manier kennen. Door spontaniteit verlaagt de spreekdrempel.

Zo ga je te werk

I Leg het spel uit

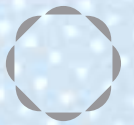
Er zijn evenveel stoelen als er deelnemers zijn. Iedereen gaat op een stoel zitten, behalve één deelnemer. Die gaat in het midden staan. Er is dus één lege stoel.

II Spelen maar

De persoon die rechtstaat noemt de naam van een persoon in de groep. De genoemde persoon en de persoon in het midden moeten zo snel mogelijk op de lege stoel gaan zitten. De persoon die als laatste rechtstaat, gaat in het midden staan en het begint van voor af aan.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

⊕ Speel het spel met eigenschappen van mensen of door een specifiek kledingstuk te benoemen dat iemand aan heeft.

OPWARMER

Wist je dat ...

Als je werkt met spontaniteit en durft gek te doen, durven mensen sneller spreken.

De deelnemers leren verschillende begrippen over de weg vragen en de weg vinden. Ze gaan op pad in de buurt en voeren scenario's uit.

Materiaal

eventueel een stads- of gemeentekaart
taalriedel

Zo ga je te werk

I Aanleren van begrippen

Leer begrippen aan door ze luidop te zeggen en duidelijk uit te beelden. De deelnemers zeggen de begrippen na en beelden ze mee uit.

- Excuseer, ik zoek...
- Rechtdoor
- Naar links
- Naar rechts
- Eerste, tweede, derde, ... straat

II Reproduceren van de begrippen

Beeld iets uit. De deelnemers moeten raden welke handeling je uitbeeldt.

III Begrippen toepassen

De deelnemers verdelen zich in duo's of in kleine groepjes. Ze nemen elk een bepaalde rol op. De ene persoon vraagt de weg, bijvoorbeeld: van de bushalte naar waar jullie nu zitten. De andere persoon probeert een correcte wegbeschrijving te geven.

TIP Kies een route uit die je deelnemers kennen en vraag om die te beschrijven aan elkaar.

EXTRA: ga naar buiten!

Neem de deelnemers mee naar een straat in de buurt. Wandel met hen van een startpunt naar een eindpunt. Bijvoorbeeld van de bakker naar de supermarkt. Let erop dat de route genoeg mogelijkheden biedt om de weg te beschrijven. De deelnemers letten tijdens de wandeling goed op de weg, zodat ze nadien de route zelf kunnen beschrijven.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Laat meer taalvaardige deelnemers een weg beschrijven die de groep niet samen bewandeld heeft.
- + Laat sterkere deelnemers de weg op de kaart uitstippelen.
- + en - Heb je een smartphone bij de hand of een computer? Oefen dan op Google Maps.
- Begin met de taalriedel.

Wist je dat ...

Door dikwijls taalriedels op te zeggen, gaat de taalleerder duidelijker spreken.

INTERACTIE

Deelnemers leren verschillende bewegingsvormen en de bijhorende woorden.

Zo ga je te werk

I Ochtendgymnastiek

Heb je toegang tot internet? Toon dan een kort fragment 'ochtendgymnastiek op youtube'.

1. Ga allemaal op een stoel zitten. Jij zit in het midden. Vraag aan de deelnemers om je bewegingen na te doen.
2. Strek je armen boven je hoofd. Hou ze daar voor twee seconden.
3. Beweeg je hoofd naar voor, naar achter, naar links, naar rechts.
4. Strek je benen uit en hou ze daar voor twee seconden.
5. Beweeg je voeten in rondjes, zowel naar links als naar rechts.
6. buig voorover op je stoel en probeer je voeten aan te raken
7. doe bovenstaande drie maal

TIP Benoem elke handeling die je doet

II Vraag

Stel de volgende vragen en laat de deelnemers antwoorden.

Wie 'sport' weleens? Wat doe je van sport?

Wie jogt graag? Wie fietst graag? Wie zwemt graag? Wie wandelt graag? Wie poetst graag? Is bewegen belangrijk voor jou? Waarom wel, waarom niet?

III Uitbeelden

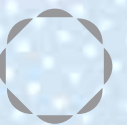
1. Zeg een woord en de deelnemers beelden het uit. Mogelijke woorden: fietsen, wandelen, traplopen, zwemmen, joggen, lopen, schoonmaken, ...
2. De deelnemers zeggen het woord na en beelden het uit. Herhaal een aantal keren, indien nodig.
3. Beeld iets uit en de deelnemers zeggen het woord.

IV BiedebiebadebieBOM

Speel het spel 'Biedebiebadebiebom' met de verschillende bewegingsvormen die de deelnemers zelf genoemd of geleerd hebben. Mogelijk woorden en opdrachten zijn:

- joggen: de aangewezen persoon jogt ter plaatse.
- fietsen: de aangewezen persoon fietst ter plaatse. Zijn burens maken tegelijkertijd het geluid van een fietsbel (tring of dingdong).
- wandelen: de aangewezen persoon wandelt ter plaatse.
- schoonmaken: de aangewezen persoon doet alsof hij stofzuigt. Zijn burens maken het geluid van een stofzuiger.
- zwemmen: de aangewezen persoon doet alsof hij zwemt. Zijn burens doen vissen na.

1. De deelnemers gaan in een kring staan. Eén deelnemer (speler A) gaat in het midden van de kring staan.
2. Speler A wijst iemand aan en roept een woord. De aangewezen persoon (en eventueel zijn burens) voert de opdracht uit die bij het woord hoort.
Als hij de opdracht niet of fout uitgevoerd heeft, moet hij de plaats van speler A innemen en in de cirkel gaan staan. Deze persoon wijst op zijn beurt een persoon aan die het geroepen woord moet uitbeelden.
Indien speler A naar een speler wijst en "biedebiebadebieBOM" in plaats van een woord roept, moet de aangewezen persoon het woord "BOM" roepen voordat speler A het woord "BOM" kan roepen. Als de persoon hier niet in slaagt, neemt hij de plaats van speler A in. De persoon die in het midden van de kring staat, kiest zelf hoe vaak hij een woord of "biedebiebadebieBOM" roept.

INTERACTIE

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⦿ Gebruik bij minder taalvaardige deelnemers minder woorden tijdens het spel biedebiebadebieBOM.
- ⦿ Gebruik bij meer taalvaardige deelnemers meer woorden tijdens het spel biedebiebadebieBOM.

De deelnemers leren op een speelse manier de verschillende lichaamsdelen benoemen.

Zo ga je te werk

I Lichaamsdelen en hun functies

1. Duid op je eigen lichaam de verschillende lichaamsdelen aan. Vraag telkens of er iemand weet hoe het lichaamsdeel heet, en zo neen, zeg het woord dan zelf.
2. Laat de deelnemers het woord herhalen.
3. Vraag of ze weten waarvoor het lichaamsdeel kan dienen.
Bijvoorbeeld: met je handen en vingers kan je iets vastpakken, met je voeten kan je wandelen, met je schouder kan je je arm bewegen, met je nek kan je je hoofd draaien, ...

Mogelijke lichaamsdelen:

- hoofd
- gezicht
- nek
- hals
- buik
- schouder
- arm
- hand
- vinger
- borstkast
- been
- knie
- voet
- teen
- ...

II Herhalen

Duid verschillende lichaamsdelen aan op een lichaam. Stel bij elk aangeduid lichaamsdeel een vraag aan een deelnemer. Mogelijke vragen:

- Welk lichaamsdeel is dit?
- Waarvoor gebruik je dit lichaamsdeel?
- Welk lichaamsdeel ligt in de buurt van het aangeduide lichaamsdeel? (Bijvoorbeeld: arm-hand, been-voet, ...)

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ➔ Begin met slechts enkele lichaamsdelen.
- ➕ Leer aan meer taalvaardige deelnemers specifiekere lichaamsdelen aan (zoals bovenbeen, onderarm, nagels, ...).

Wist je dat ...

Om de taal te leren is veel praten belangrijker dan correct praten.

INTERACTIE

Aan de hand van een voorwerp, een paar woorden en hun fantasie, schrijven de deelnemers een verhaal.

Materiaal

een zevental willekeurige voorwerpen. Breng ze zelf mee, vraag aan de deelnemers om een speciaal voorwerp mee te brengen of verzamel zeven verschillende voorwerpen in de ruimte waarin je je bevindt.
flap

Zo ga je te werk

I Praten over je voorwerp

Hebben de deelnemers een voorwerp mee? Laat ze vertellen wat ze mee hebben. Waar komt het vandaan, waar bewaren ze het thuis en eventueel wat dit voorwerp voor hen betekent. Heb je zelf iets mee? Ga naar II.

II Beschrijven en fantaseren

1. Neem een voorwerp in de hand. Laat de deelnemers dit voorwerp beschrijven. Begeleid ze met de volgende vragen: welke kleur heeft het? Welke vorm heeft het? Is het zacht?,... Noteer de antwoorden op een flap.
2. Vertel de deelnemers dat jullie gaan fantaseren. Kent niet iedereen het woord fantaseren? Geef een voorbeeld of leg uit dat als je fantaseert je iets bedenkt en droomt wat niet echt is.
3. Neem nu terug het voorwerp en zeg dat jullie hierover gaan fantaseren. Bijvoorbeeld: in het land waar dit vandaan komt, zijn er ... De mensen zijn er ... Als ik dit zie, denk ik aan ... Met dit voorwerp kan je ... Het heet een ... Noteer ook de antwoorden op een flap. Herhaal dit een aantal keren. Motiveer de deelnemers om heel breed te fantaseren.

III Schrijven

Deel de groep in kleine groepjes op. Zet de deelnemers op gang om met enkele woorden op de flap een verhaal te schrijven.

TIP Bij een moeilijk begin reik je de deelnemers een 'beginzin' aan. Bijvoorbeeld: "Op een ochtend stond een kind met twee verschillende schoenen voor de deur. Het kind belde aan en gaf je een geheimzinnige brief ..."

IV Voorlezen

Laat de deelnemers hun verhalen voorlezen.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Laat deelnemers een verhaal maken met alle voorwerpen.
- + Laat deelnemers elkaars verhalen afmaken.
- Laat deelnemers niets opschrijven.
- Deel de deelnemers in twee groepen: een 'luistergroep' en een actievere fantasiegroep. Wissel naargelang het niveau van de groep.

INTERACTIE

Op een blinde kaart situeren deelnemers de plek waar ze wonen. Ze praten met elkaar over wonen.

Zo ga je te werk

De vloer is een blinde kaart van de stad, wijk of gemeente.

I Gaan staan op de blinde kaart

1. Vraag de deelnemers waar ze wonen. Herhaal waar de deelnemer woont en voeg toe of dit in het noorden, zuiden, centrum, ... van de stad is. Bijvoorbeeld: Aziza woont in de Keizerstraat in Borgerhout. Borgerhout ligt in het noordoosten van Antwerpen.
2. Wijs de deelnemer aan waar op de blinde kaart hij kan gaan staan en zeg duidelijk waarom je deze plek aanduidt. Wie in het noorden woont, gaat bijvoorbeeld achteraan staan, wie in het centrum woont in het midden en wie in het oosten woont rechts in de ruimte. De deelnemer legt een trui of jas neer op de aangeduide plek in de ruimte.

II Vertellen

1. De deelnemers wandelen rond.
2. Ze stellen aan een andere deelnemer volgende vragen:
 - Wie ben jij? Hoe heet jij? (Indien het een nieuwe groep is.)
 - Waar woon je?
 - Hoe lang woon je daar al?
 - Woon je er graag?

TIP Niet alle deelnemers hoeven een vraaggesprek te voeren, ga voor hen meteen over naar stap 3.

3. Na de gesprekken lopen de deelnemers terug naar hun plek.
4. Duid een deelnemer aan en vraag hem:
 - Waar woon je?
 - Waar ligt dat? In het noorden, oosten, westen, zuiden of in het centrum van de stad of gemeente?
 - Wat is er leuk aan die plek?

Herhaal dit tot alle deelnemers aan bod zijn gekomen.

INTERACTIE

Maak het moeilijker of gemakkelijker

➡ Is het een nieuwe groep, dan kan je stap 1 en 2 van II weglaten. Stel in stap 3 dan meer gesloten vragen:

- Waar woon je?
- Ligt dat in het noorden? Ligt dat in het oosten? ...

➡ Hang de vragen op als visuele ondersteuning.

➡ Voorzie je afbeeldingen van ijkpunten, zoals een gekend monument, een rivier of een plein. De deelnemers situeren zich niet alleen volgens de windrichtingen in de stad, wijk of gemeente, maar ook ten opzichte van de ijkpunten.

De deelnemers leren elkaar kennen aan de hand van specifieke informatie. Ze kunnen die rangschikken van klein naar groot.

Zo ga je te werk

1. Vraag de deelnemers op een lijn van groot naar klein te gaan staan. Geef duidelijk het begin (hier staat de kleinste persoon) en het einde van de lijn aan (hier staat de grootste persoon).
 2. Vraag de deelnemers naar een numerieke eigenschap, zoals hun leeftijd.
Mogelijke eigenschappen:
 - Huisnummer. Laat de deelnemers eventueel op voorhand een foto van hun voorgevel met zichtbare huisnummer afdrukken en meebrengen. Ze gebruiken dan de foto in plaats van lichaamstaal.
 - Schoenmaat. Laat de deelnemers hun schoenen uitdoen en tegen elkaar houden.
 - Haarlengte.
 - Wie er het verst een voorwerp (bal of schoen) kan gooien.
 - Wie er het hoogst kan springen.
 3. Overloop alle deelnemers en vraag hoe oud ze zijn. Ze antwoorden met hun leeftijd. Zeker in een nieuwe groep is het nuttig de antwoorden een voor een te overlopen.
 4. Vraag de deelnemers om nu van jong naar oud te gaan staan. De deelnemers proberen de nieuwe lijn te vormen zonder met elkaar te praten. Ze mogen wel lichaamstaal (wijzen en een aantal vingers) gebruiken om elkaar aanwijzingen te geven.
- TIP** Door stap 2 over te slaan, maak je de opdracht moeilijker.
5. Ga opnieuw de rij af en vraagt de deelnemers hoe oud ze zijn. Zo weten ze of ze geslaagd zijn in de opdracht.

OPWARMER

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- + Sla stap 2 over, maar laat de deelnemers wel praten terwijl ze de lijn vormen. Let op voor chaos, deelnemers moeten elkaar kunnen verstaan. Bij een grote of nieuwe groep is het veiliger eerst de gemakkelijkere vorm van het spel te spelen en later ook spreken toe te laten.
- + Als je vraagt naar een eigenschap, noteer die dan op een flap of zorg voor een andere visuele ondersteuning.
- + Noteer op kleine papiertjes de antwoorden en geef deze aan de deelnemers.

Varieer

De deelnemers staan op een rij stoelen en mogen de grond niet raken. Ze moeten nu een voor een doorschuiven.

Wist je dat ...

Door gesloten vragen te stellen, betrek je de deelnemers die minder taalvaardig zijn gemakkelijker bij het gesprek.

De deelnemers leren elkaar in kleine groep kennen. Ze spreken samen over hun dagindeling.

Materiaal

post-its
dagbesteding (zelf maken)

Zo ga je te werk

I Opstellen en voorbereiden

1. Zet een aantal tafels klaar. Aan iedere tafel staan twee stoelen. Leg op iedere tafel een dagbesteding met verschillende subthema's. Je kiest best thema's die aansluiten bij de groep.

Dagbestedingen:

- slapen
- eten: koken, ontbijten, avondeten, middageten, tussendoortjes. Gebruik eventueel ook afbeeldingen.
- werken: schrijf verschillende beroepen op
- luisteren en lezen: muziek luisteren, tv kijken, lezen, film, muziek maken, schrijven
- familie: spelen, helpen, telefoneren of skypen, praten
- huishouden: poetsen, opruimen, afwassen
- mobiliteit: fiets, auto, tram, bus, wandelen
- sporten

2. Geef elke deelnemer 24 post-its met zijn naam erop.

3. De deelnemers gaan per twee aan een tafeltje zitten.

II Kleven, praten en doorschuiven

1. De deelnemers kleven evenveel post-its bij een tijdsbesteding als het aantal uren dat ze eraan spenderen. Iemand die bijvoorbeeld zeven uur per dag werkt, kleeft op de dagbesteding 'werken' zeven post-its. Ze mogen ook bijkomende informatie noteren, zoals het soort werk dat ze doen.
2. De deelnemers stellen elkaar bijkomende vragen. Schrijf de vragen op en leg ze op de tafel.
 - Doe je dit graag?
 - Zou je dit liever meer of minder doen?
 - Wanneer er subthema's zijn: wat doe je het meeste? Wat doe je het liefste?
3. Na vijf minuten schuiven de deelnemers door naar een volgend thema. De deelnemers in de buitenste cirkel gaan met de klok mee, degenen in de binnenste cirkel gaan tegen de klok in.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

⊖ Ondersteun de opgeschreven thema's en woorden door afbeeldingen. Laat de deelnemers het antwoord op de vragen in II, stap 2 aanduiden.

INTERACTIE

Dit spel is een variatie op ik-zie-ik-zie-wat-jij-niet-ziet en focust op luisteren. De deelnemers luisteren naar de verschillende geluiden in de omgeving en benoemen ze.

Zo ga je te werk

1. Ga met de deelnemers naar buiten.
2. Vraag de deelnemers om stil te zijn en te luisteren naar de geluiden in de omgeving.
3. Geef teken dat je een geluid hoort (door bijvoorbeeld naar je oren te wijzen) en wijs de bron van het geluid aan. Benoem vervolgens ook de bron van het geluid: "Ik hoor een bus".
4. Doe opnieuw teken en wijs een andere geluidsbron aan. Laat de deelnemers de bron van het geluid benoemen: "We horen een hond."
5. Een deelnemer duidt een geluid aan en de andere deelnemers benoemen de bron van het geluid.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

— Luister, doe eventueel het geluid na en benoem het geluid. Vraag hierna aan deelnemers of ze dit geluid ook gehoord hebben.

Varieer

Een deelnemer doet een geluid dat hij hoort na. Een deel van de groep wijst de bron van het geluid aan en een ander deel benoemt de geluidsbron.

TIP Herhaal deze opdracht in verschillende omgevingen: de stad, een bos, ...

INTERACTIE

De deelnemers 'beeldhouwen' emoties op het gezicht van andere deelnemers en benoemen de emoties.

TIP Dit spel kan je toepassen op verschillende thema's.

Zo ga je te werk

I Doe het voor

1. Geef eerst zelf een voorbeeld. Formuleer een opdracht die uit te beelden is. Bijvoorbeeld het gevoel 'blij', en beeld het uit. Zet een brede glimlach op en juich.
2. Vraag een deelnemer om naast je te komen staan. 'Beeldhouw' de emotie op zijn gelaat. Doe dat zonder aanraken: wijs en geef korte instructies. Wijs bijvoorbeeld op een mondhoek en zeg: "Trek je mondhoek omhoog."
3. Eens de opdracht volbracht, herhaal je dat 'het standbeeld' nu blij lijkt.

II In duo's beeldhouwen

1. Vraag de deelnemers om per twee te gaan staan. De ene is 'beeldhouwer', de andere is 'standbeeld'. Geef een emotie aan de beeldhouwers, bijvoorbeeld 'moe'.

TIP Geef ieder duo een andere opdracht.

2. De beeldhouwers proberen om de emotie zichtbaar te maken op hun standbeeld. Opnieuw mogen ze elkaar niet aanraken, maar ze mogen wel wijzen.

TIP Een totaal spreekverbod, waarbij de deelnemers enkel lichaamstaal gebruiken, zorgt ervoor dat ook deelnemers met weinig taal mee kunnen doen.

III Deelnemers tonen hun beeldhouwwerk

1. Na het beeldhouwen volgt een 'tentoonstelling' waarbij de deelnemers hun standbeeld voorstellen en zeggen welke emotie het uitbeeldt.
2. De duo's draaien de rollen om.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Jij als begeleider vormt telkens een duo met een deelnemer.
- + Laat deelnemers genuanceerde emoties noteren en dan uitbeelden.

Wist je dat ...

Het is beter om dingen aan te wijzen of te demonstreren, dan ze omslachtig uit te leggen.

INTERACTIE

De deelnemers oefenen het formuleren van een concrete zin.

Zo ga je te werk

Ga samen met de deelnemers in een cirkel zitten, op een stoel.

I Doe voor

1. Sta recht en formuleer een stelling die begint met: "Ik kan (niet) ...". Bijvoorbeeld: "Ik kan goed voetballen."
2. Alle deelnemers die het eerder eens zijn met deze stelling (en dus vinden dat zij kunnen voetballen) gaan rechtstaan. De deelnemers die zich eerder niet vinden in de stelling (en dus niet kunnen voetballen), gaan voor hun stoel op de grond zitten. Niemand blijft op zijn stoel zitten.

II Doe een rondje

1. De deelnemer naast jou is nu aan de beurt en formuleert een nieuwe stelling met iets dat hij (niet) kan.
2. Opnieuw gaan de deelnemers die het eens zijn met de stelling rechtstaan en gaan de anderen op de grond zitten.
3. Iedere deelnemer krijgt zo de kans om een stelling voor te dragen. Het spel is afgelopen wanneer er een stelling is waarbij iedereen rechtstaat of iedereen op de grond zit.

Varieer

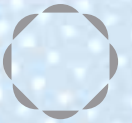
Vervang "Ik kan (niet)" door:

- Ik hou (niet) van ...
- Ik heb nog nooit / ik heb al eens ...
- Ik doe vaak/soms/nooit ...

Maak het moeilijker of gemakkelijker

➡ Geef meerdere voorbeelden en laat nadien vooral de taalsterke deelnemers een stelling formuleren.

⊕ Laat de deelnemers na hun stelling 'omdat' toevoegen.

INTERACTIE

De deelnemers geven een antwoord op een vraag door een zin af te maken.

Zo ga je te werk

I Reik een zin aan

1. Ga samen met de deelnemers in een cirkel zitten.
2. Geef het begin van een zin. De zin kan thematisch zijn, bedoeld als ijsbreker of als evaluatie. Noteer de zin op een bord of flap.
Enkele ideeën ...
 - Het leukste wat ik de voorbije week deed, was ...
 - Iemand van wie ik veel leer, is ...
 - De opdracht die ik boeiend vond, was ...
 - Ik woon graag in (gemeente of stad), omdat ...
 - De oefening die ik graag nog een keer zou doen, is ...
 - Wat ik graag aan iemand anders zou aanleren, is ...
3. Neem de tijd om de zin uit te leggen, zodat elke deelnemer een goed vervolg kan verzinnen.

II In duo's een vervolgzin verzinnen

1. Laat deelnemers een of meerdere vervolgzinnen bedenken. Bijvoorbeeld: "Het leukste wat ik de voorbij week deed, was naar de speeltuin gaan met mijn kinderen."
2. Laat de deelnemers eventueel hun aanvulzin opschrijven.

III Voorlezen

Laat deelnemers hun zin voorlezen aan de groep.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

➡ Schrijf de zin op als geheugensteuntje.

⊕ Laat deelnemers een uitgebreidere tekst noteren.

TIP Als de groep regelmatig samenkomt, kan je deze oefening iedere keer als opening doen. Bijvoorbeeld: "Het leukste wat ik de voorbije week deed, was ...". Of je kan ze op het einde telkens als evaluatiemoment gebruiken.

INTERACTIE

De deelnemers bekijken samen een nieuwsfragment.

Materiaal

filmpje op USB-stick (www.ketnet.be/karrewiet/nieuws/30-januari-2013-wateroverlast)

Zo ga je te werk

Toon het filmpje over wateroverlast. Herhaal een aantal keren indien nodig.

Overloop wat je gezien hebt in het filmpje.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Toon het filmpje een aantal keren, maar druk regelmatig op de pauzeknop om toelichting te geven of om te vragen of iedereen nog mee is.
 - Knoop een praatje over het weer in België aan.
 - Begin met de taalriedel 'Lekker weer hé' (bij de werkvorm 'wat horen we')
 - Laat de deelnemers op internet zelf een nieuwsfragment zoeken. Ze vertellen waarover het gaat aan de hele groep.
- TIP** Ga online! Heb je geen toegang tot internet? Vraag wie op internet kan met zijn smartphone.
- TIP** Nog zin om met luisterfragmenten aan de slag te gaan? Bekijk ook zeker: www.zapmetjeklas.be.

Wist je dat ...

Door een woord te visualiseren via bijvoorbeeld een afbeelding, onthoudt de taalleerder het woord gemakkelijker.

INTERACTIE

De deelnemers vertellen elkaar over wat ze weten over verschillende beroepen.

Materiaal

pen en papier
eventueel toegang tot internet

Zo ga je te werk

I Welke beroepen ken je?

1. Vraag aan de deelnemers welke beroepen ze kennen. Noteer alles op aparte kaartjes.
2. De deelnemers gaan per twee zitten. De duo's krijgen een aantal kaartjes van de brainstorm. Weten ze wat de beroepen inhouden? Ze vertellen het per kaartje en per beroep aan elkaar.
3. De deelnemers vertellen aan de hele groep wat ze weten over het beroep op hun kaart. Anderen kunnen aanvullen.

II Wat wou jij worden?

1. Haal de kaartjes op en leg ze verspreid op een tafel. Ze moeten goed zichtbaar en bereikbaar zijn. Leg er ook een stapeltje blanco kaartjes bij.
2. Laat de deelnemers rondlopen, kriskras door elkaar. Op een teken van jou vragen de deelnemers per twee aan elkaar wat ze vroeger wilden worden.
3. In duo gaan ze naar de beroepentafel om te kijken of dat beroep ertussen ligt. Zo niet noteren ze het op een blanco kaartje.
4. Herhaal stap 2 en 3 een aantal keren.

III Wat doen mensen die je kent als beroep?

Ga terug in grote groep zitten. Wat doen mensen die je kent als beroep (familie, vrienden, vrienden van je ouders, hier of in je thuisland)?

Maak het moeilijker of gemakkelijker

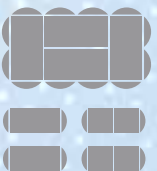
⊖ Noteer voor de taalachtere deelnemers al enkele beroepen op de kaartjes. Bespreek een aantal typische beroepen.

⊕ Laat de deelnemers de verhaallijnen noteren en overloop ze daarna samen.

Varieer

Ga online! Heb je geen toegang tot internet? Vraag even wie op internet kan met zijn smartphone. Surf naar volgende website: www.vdab.be/beroepen/default.shtml. Op deze website kan je allerlei beroepenfilmpjes bekijken. Bekijk ze samen en bespreek wat je gezien hebt. Vooral voor taalachtere deelnemers is dit een grote hulp.

Is het taalniveau van de deelnemers laag? Laat ze het beroep van de persoon die ze kennen, eerst per twee bespreken. Motiveer hen om te vertellen wat ze erover weten. Stel bijkomende vragen zoals: moet hij hard werken? Is het een leuke job? Heeft hij veel collega's of weinig? Moet hij een uniform dragen? Welke uren werkt hij; van negen tot vijf, of 's nachts, in het weekend? Ken je verhalen over iets wat hij meemaakte? Laat zoveel mogelijk deelnemers aan het woord komen.

INTERACTIE

De deelnemers tekenen en vertellen een verhaal. Je kan gebruik maken van de kamishibai (verteltheater).

De kamishibai is een eenvoudige manier om verhalen te vertellen door middel van tekeningen. De tekeningen worden gepresenteerd in een houten theater. De tekeningen zijn geordend volgens de verhaallijn. Op de achterkant van de voorgaande tekening staat telkens de verhaaltekst van de volgende tekening.

TIP Informeer in je gemeente of stad waar je de kamishibai (gratis) kan ontlenen. Soms kan dit in de bibliotheek.

Materiaal

papier, kleurpotloden en stiften
eventueel: kamishibai, plakstiften, tijdschriften

TIP Heb je genoeg materiaal zoals plakstiften en tijdschriften? Gebruik ze om collages te maken.

Zo ga je te werk

I Vraag om grappige verhalen

1. Vraag aan de deelnemers wie er onlangs iets grappigs meemaakte. Vraag door: waar speelt het verhaal zich af? Met welke personen? Welk tijdstip? Hoe eindigt het verhaal?
2. Doe een aantal keren een rondje. Zijn er andere deelnemers die andere grappige verhalen kennen?

TIP Dit mogen gerust zeer korte verhaaltjes zijn.

II Het verhaal uitbeelden in drie groepjes

1. Vraag aan de deelnemers welk verhaal ze het grappigst vonden. Je kan ook gewoon zelf een verhaal uitkiezen. Vertel dat ze theater gaan spelen.

TIP Vergeet niet dat een verhaal een begin, een midden en een einde heeft.

2. Verdeel de deelnemers in drie groepen. Wijs elke groep een deel van het verhaal toe: het begin, het midden en het einde.
3. Laat de groepen elkaar bijsturen in de verhaallijn.
4. De eerste groep beeldt het begin van het verhaal uit, de tweede groep het midden en de derde groep het einde.

III Verhaal tekenen in drie groepen

Deel papier en stiften uit aan de drie groepen. Vraag om hun deel van het verhaal te tekenen. Elke gebeurtenis krijgt een aparte tekening, met een maximum van vijf bladen per groep.

IV Voorstelling

Beschik je over een kamishibai? Schuif de tekeningen in de kamishibai en laat de deelnemers het verhaal vertellen.

Beschik je niet over een kamishibai? Nummer de tekeningen en laat een andere deelnemer elke keer een tekening tonen bij het verhaal.

TIP Laat de deelnemers letten op hun mimiek, lichaamstaal en stem.

INTERACTIE

Maak het makkelijker of moeilijker

- ⊖ Verdeel de deelnemers niet in groepjes. Doe alle fases van het verhaal samen.
- ⊕ Laat de deelnemers verschillende verhalen aan elkaar plakken door 'tussenstukken' te verzinnen. Zodat de verhalen 'logisch' op elkaar volgen.

De deelnemers creëren een verhaal door samen te brainstormen.

Materiaal

pen en papier en post-its
bord of flap en stift

Zo ga je te werk

I Bepaal een thema met je groep

Bijvoorbeeld: de liefde, familie, ...

II Brainstorm en categoriseer

Vertel de deelnemers dat ze allemaal ideeën mogen spuien en jij noteert alles. Schrijf de antwoorden in categorieën op de flap of op het bord: met wie, waarom, naar waar, met welk vervoermiddel, realiteit/fantasie, heden/verleden, ...

TIP Een brainstorm hoort snel te gaan. Stimuleer dat.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Reik zelf het thema aan. Bijvoorbeeld een groot trouwfeest.
- ⊕ Laat de taalsterkere deelnemers meer categorieën noteren en eventueel een ander verhaal vertellen.

Wist je dat ...

Associatief denken is een natuurlijke manier van denken. Als je mensen laat associëren, dan leren ze iets nieuw. Er ontstaat een nieuwe verbinding tussen hersencellen.

INTERACTIE

Aan de hand van kaartjes met personages en plaatsen vertellen deelnemers een verhaal.

TIP Breng een aantal (sprookjes)boeken mee ter inspiratie.

Materiaal

pen en papier

Zo ga je te werk

I Plaatsen en personages verzinnen

1. Geef elke deelnemer een klein papiertje en een pen.
2. Verdeel de deelnemers in twee groepen.
3. Groep 1 noteert op elk papiertje een plaats. Geef een voorbeeld: het treinstation, de tramhalte, de kringloopwinkel, de slager, de markt, de supermarkt, het klaslokaal, de school, ...
Groep 2 noteert verschillende personages. Ga na of iedereen 'personages' kent. Geef voorbeelden: een dwerg, een reus, een draak, de schoonmoeder, de stiefkinderen, de priester, de monnik, de prinses, ...

TIP Als deelnemers moeilijkheden hebben om personages te verzinnen, vraag hen dan om (grote gevaarlijke, enge) dieren te noteren.

II Verhaal creëren

1. Haal de papiertjes op of laat ze omgekeerd op tafel liggen.
2. Verdeel de deelnemers in groepjes. Naargelang het taalniveau van de deelnemers, maak je de groep groter of kleiner.
3. Elke deelnemer trekt blind twee papiertjes: een personage en een plaats.
4. Elk groepje creëert met behulp van de personages en plaatsen een verhaal.

III Vertellen, voorlezen of uitbeelden

Deelnemers die dit willen, vertellen hun verhaal aan de grote groep, of ze lezen het voor. Als deelnemers liever hun verhaal uitbeelden, stimuleer hen dan.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- ⊖ Noteer zelf een aantal plaatsen en personages en deel die uit.
- ⊕ Laat taalvaardigere deelnemers hun verhaal noteren en dan voordragen aan de groep.

INTERACTIE

Deelnemers vertellen een verhaal aan de hand van persoonlijke voorwerpen.

Zo ga je te werk

1. Sprokkel een aantal voorwerpen van de deelnemers bij elkaar. Bijvoorbeeld: een gsm, een pen, een ring, een bril, een koffietas, een handtas, een schoen.
2. Deel de voorwerpen lukraak uit aan verschillende deelnemers.
3. De deelnemers vertellen om beurt een stukje van het vervolgverhaal aan de hand van het voorwerp dat ze vast hebben.

TIP Vertel zelf het begin van het verhaal om de deelnemers op gang te krijgen. Hoe absurder jij het verhaal begint, hoe leuker het verhaal wordt. Bijvoorbeeld: "Op een ochtend zette Nazir zijn bril op en hij kon recht door muren kijken. Toen hij verbaasd zijn koffietas vulde met koffie, zag hij dat de koffietas geen bodem had!" En dan gaat een deelnemer verder.

Maak het moeilijker of gemakkelijker

- Verdeel de groep in twee en deel minder voorwerpen uit. Geef de groep tijd om het verhaal te verzinnen en te noteren.
- Taalzwakkere deelnemers kunnen bijdragen aan het verhaal door te vertellen wat ze zien aan het voorwerp.

INTERACTIE

Wist je dat ...

Werken met levensecht materiaal is beter dan een afbeelding.

De deelnemers oefenen online Nederlands.

Hieronder vind je een aantal goede oefenwebsites.

Bron: nederlandsoefenen.be/antwerpen/taaloefenkansen

<http://brusselleer.vgc.be/carlo>: oefeningen over het dagelijks leven: de winkel, de dokter, ...

www.alfataal.nl/cursisten.htm: oefenen op klanken en letters vanuit Arabisch en Berbers

www.dutchgrammar.org: Nederlandse grammatica uitgelegd in Arabisch, Chinees, Farsi, Indonesisch, Pools, Portugees, Russisch, Spaans en Turks

www.duolingo.com: uitspraak- en vertaaloefeningen Engels-Nederlands

www.klokkijker.nl: oefen de klok: uren en minuten

www.nedbox.be: filmpjes en krantenartikels met oefeningen op verschillende niveaus

www.kevinvermassen.be/nt2: woordenschat oefenen met foto's

www.stationnederlands.nl: oefeningen via radio, tv en internet

www.taalklas.nl: video's voor anderstaligen, gratis inloggen

www.stationnederlands.nl: luisteroefeningen, klik op 'beginnerslessen'

www.praktijkonderwijs.com/~ehl/taal/oefeningen_en_toetsen%28taal%29.htm: maak een goede zin

www.oefenhierjenederlands.be/leren/taalspel.htm: oefeningen op woordenschat en pictogrammenboekjes

Op verschillende plaatsen kan je (kosteloos) computers gebruiken. Bijvoorbeeld in de bibliotheken of de digipunten. Vaak ook met gratis begeleiding. Informeer in je buurt waar dat kan.

Deelnemers oefenen online Nederlands.

Materiaal

internet of een radio

Luisteren is o zo belangrijk om een taal te leren. Stimuleer de deelnemers om zoveel mogelijk Nederlands te horen in het echte leven, in echte situaties.

Daarnaast kunnen ze dankzij het internet overal en altijd taal beluisteren. Hier vind je een aantal websites die je kan gebruiken tijdens je sessies of die je kan meegeven aan de deelnemers.

TIP Op verschillende plaatsen kan je (kosteloos) computers gebruiken. Bijvoorbeeld in de bibliotheken of de digipunten. Vaak ook met gratis begeleiding. Informeer in je buurt waar dat kan.

Bron: www.nederlandsoefenen.be/antwerpen

Luisterboeken

Op de website van de luisterpuntbibliotheek vind je maandelijks nieuwe luisterboeken. Je kunt gratis lid worden. Je zoekt in de catalogus op titel, auteur of onderwerp.

Radioboeken

Radioboeken zijn verhalen van Nederlandse en Vlaamse auteurs die je nergens kan lezen maar overal en altijd kunt beluisteren via de website of via iTunes. Je kunt je ook abonneren. De auteur zelf leest de verhalen voor. De verhalen duren meestal zo'n 20 minuten. Via de Radioboeken maak je kennis met verschillende Nederlandstalige auteurs. Op je eigen ritme want ... herbeluisteren kan!

Radio

Luister naar de radio

Luister naar Nederlandstalige programma's op de radio. Een lijst met Nederlandstalige radiozenders in Vlaanderen vind je op www.radioinvlaanderen.info.

Referenties

Huis van het Nederlands provincie Antwerpen (2014). "Zo gezegd, zo gedaan!": een onderzoek naar de kwaliteitscriteria van oefenkansen Nederlands in de provincie Antwerpen.

www.nederlandsoefenen.be/antwerpen

Leerrijk en gezellig: methoden voor groepsgesprekken over culturele verschillen heen :babbelonie.be/methoden/
Remmerswaal J. (2011). Handboek groepsdynamica. Een inleiding op theorie en praktijk. Uitgeverij Boom Nelissen. Amsterdam.

Clauw J., e.a. (2011). Cursus Vaardigheden voor de maatschappelijk assistent 2. Bachelor in het sociaal werk. Academiejaar 2011-2012. Artesis Hogeschool Antwerpen.

Hoogeveen P. & Winkels J. (2011). Het didactische werkvormenboek. Variatie en maak het moeilijker of gemakkelijker in de praktijk. Van Gorcum. Assen.

Elliot J., e.a. (2006). Participatieve methoden. Een gids voor gebruikers. Belgian Advertising. Vertaling door Vanrespaille L.

De sociaal culturele methodiek. Geraadpleegd op 12/05/2014 op www.fov.be

Taalprofielen NaB-MVT (2004). Europees referentiekader talen: niveaubeschrijvingen. Geraadpleegd op 12/05/2014 op www.erk.nl/docent/niveaubeschrijvingen.

Alfabetisering in het Nederlands als tweede taal (2002). Visie basiseducatie, vocb.

Alfa college (n.d.). Handreiking NT2 voor vrijwillige taalcoaches.

www.overaltaal.be/nl/nederlands-leren#nt2-van-beginner-tot-gevorderde

CPS talentcentrum (2008). Speakerbox. Amersfoort.

Bossers B., Kuiken F., Vermeer A. (2010). Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs. Coutinho: Bussem.

Tips riedels: Document Huis van het Nederlands Antwerpen: Riedel en Ritme – Vlaamse taalriedels Inspiratiedag HvN (26 oktober 2015).

Alle taalriedels en uitleg: Riedel en Ritme: Vlaamse taalriedels. Auteurs: Jes Leysen en Ann De Schryver, uitgeverij: Acco, 2005.

www.vuilnisbakmakers.be

www.taal100.nl

ABC-cahier Kamishibai van Art Basics for Children. http://www.abc-web.be/wp-content/uploads/2014/11/abc_kami_cahier1.pdf

www.vdab.be/beroepen

Over de babbeldoos

De babbeldoos is een werkvormenboek. Het biedt 50 ideeën die je kan toepassen in een conversatiegroep voor anderstaligen die Nederlands willen oefenen. Wil je als vrijwilliger het gesprek meer schwing geven en tegelijkertijd iedereen betrekken in het gesprek? Ideaal! Ben je een beroepskracht en zoek je inspiratie? Die vind je hier. De babbeldoos is op maat van deelnemers met een verschillend taalniveau, maar heeft toch vooral aandacht voor deelnemers die trager leren en beginnende taalleerders. Een principiële keuze, omdat vooral zij het bijzonder moeilijk vinden om Nederlands te praten.

Het eerste deel biedt je een inzicht in de verwachtingen en behoeftes van de deelnemers. Ook lees je hoe iemand een taal leert. De tips kan je toepassen in je conversatiegroep. In het tweede deel vind je de werkvormen, met materiaal dat getest en gebruikt is in een conversatiegroep. Deze babbeldoos is dus een ideaal werkinstrument voor een oefenmoment Nederlands.

Hoe gebruik je de babbeldoos?

De babbeldoos gebruik je naar eigen inzicht. Je hoeft het eerste deel niet van A tot Z gelezen te hebben om de werkvormen te gebruiken. Je hoeft de werkvormen ook niet uren op voorhand te bestuderen. Je zoekt het nodige materiaal bij elkaar en probeert het uit. Zo simpel is het. We hopen dat je deelnemers dankzij de babbeldoos sneller beter Nederlands gaan spreken.

Veel oefenplezier!

Ook online

Dit boek en de materialen bij de eerste 15 werkvormen kan je ook downloaden via www.vormingplusantwerpen.be. Zoek op Babbeldoos.

Vormingplus regio Antwerpen
Klokstraat 12, 2600 Berchem
03 230 03 33 - info@vormingplusantwerpen.be
www.vormingplusantwerpen.be